

TÜRK

İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

MART / 1993

SAYI : 275

DOĞUVE GÜNEYDOĞU SORUNU

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
Aylık Yayın Organı

Mart'93 / Sayı: 275

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

Bayram MERAL

Genel Başkan

Şemsi DENİZER

Genel Sekreter

Enver TOÇOĞLU

Genel Mali Sekreter

Salih KILIÇ

Genel Eğitim Sekreteri

Sabri ÖZDEŞ

Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

SAHİBİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
TÜRK-İŞ ADINA
Genel Başkan
BAYRAM MERAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ENİS BAĞDADIĞI

YAYINI HAZIRLAYANLAR
ERKİN OKAY
MEHMET ÖHRİ

FOTOĞRAFLAR
NIHAT ÜSTÜN

YÖNETİM YERİ

TÜRK-İŞ Genel Merkezi

Bayındır Sk. No: 10

Yenişehir/ANKARA

Tel: 433 38 24 - 433 31 25 (Santral)

Fax: 433 68 09

Çevremizde yayınlanan yazılar yazarların
düşüncesini yansıtır.

ABONE

Yurtiçi, 6 aylık 40.000.- TL., Yıllık 80.000.- TL.,

Yurtdışı 6 aylık 60.000.- TL., Yıllık 120.000.- TL.

DERGİMİZ BASIN AHLAK
YASALARINA UYAR

Dizgi - Baskı:

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK

434 14 71 • ANKARA

BASKI TARİHİ: 12.04.1993

İADE-İ ZİYARETLER

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve Yönetim Kurulu üyeleri, kendilerini kutlayanlara iade-i ziyarette bulunarak teşekkür ettiler. Resimlerde; CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve Hak-İş Konfederasyonu Başkanı Necati Çelik'e yapılan ziyaretler görülüyor.

İÇİNDEKİLER

TÜRK-İŞ Heyeti Doğu ve Güneydoğu'da.....	1	THY'da Toplu Sözleşme İmzalandı.....	19
Dünya Kadınlar Günü'nde Sırp Vahşeti Kınandı.....	10	Süper Emeklilerin Durumunu Düzeltten	
TÜRK-İŞ'te Kadınlardan Galiye Telgrafı.....	11	Tasan Komisyonlardan Geçti.....	20
SSK Sağlık Tesislerine El Konulması Halinde		Ülkemizin Kavgaya Tahammülü Yoktur.....	21
Genel Grev Hakkını Kullanınz.....	12	263 Gızu Şehidi Anıldı.....	21
SSK Nasıl Kurtulur?.....	13	TÜRK-İŞ'in İftar Yemeği.....	21
İşsizlik ve İstihdam Sorunu Tartışıldı.....	14	Demiryol-İş Hızlı Tren Projesini Destekliyor.....	22
TÜRK-İŞ'in Ramazan Bayramı Mesajı.....	15	Emeklilere de Toplu Sözleşme.....	23
MPM 32. Genel Kurulu Yapıldı.....	16	Demiryol-İş Hızlı Tren Projesini Destekliyor.....	21
TÜRK-İŞ Sendikası Bütünleşmede Görevini Yapmıştır... ..	17	Sosyal Güvenlik.....	24
Ülkemizde Sağlık Sistemi Nasıl Olmalı Paneli.....	18	Almanya'da Yabancı İşçi Düşmanlığı.....	26
Basın-İş Bakanlık Basımında Grevde.....	19	Köşemden.....	28
Tekstil Sürerbank'ta Grev Kararı Aldı.....	19	Ozelleştirme ve KİT'ler.....	29

TÜRK-İŞ HEYETİ DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU'DA

- 8 İl ve 3 İlçe'de yapılan inceleme sonucunda bir rapor hazırlandı
- TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral gezi ile ilgili basın toplantısı yaparak Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun sorunlarını kamuoyuna açıkladı

TÜRK-İŞ Heyeti; Erzurum, Çaldıran, Doğu Beyazıt, Van yolunda, karlı dağlar arasında...

"Yöre halkı, Türkiye'nin bölünmesi isteğinde değil"

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun 14 Şubat'ta Diyarbakır'da yaptığı toplantısında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu

sorunlarını yerinde incelemek ve tespit etmek amacıyla oluşturulan heyetin, 24 Şubat - 4 Mart tarihleri arasında, 8 İl ve

3 İlçe'yi kapsayan gezisi, yurt ölçüsünde büyük bir ilgi ile karşılandı.

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlan-

dırma Sekreteri Sabri Özdeş Başkanlığındaki heyette, Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Münir Ceylan, T. Yol-İş Sendikası Genel Mevzuat Sekreteri Nuhi Çelebi ve Tes-İş Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Murat Aytemiz bulundu.

Erzurum, Ağrı, Van, Muş, Bitlis, Batman, İdil, Cizre, Şırnak, Nusaybin ve Diyarbakır il ve ilçelerinde yapılan bu geziden sonra bir rapor düzenlendi ve sorunlar tüm açıklığı ile belirlendi.

HEYET RAPORU

TÜRK-İŞ Heyeti'nin hazırladığı rapor aynen şöyle:

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun 14 Şubat'ta Diyar-

● **Eleman yetersizliği nedeniyle ekonomik sorunlar çığ gibi büyümektedir.**

bakır'da yaptığı toplantısında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu sorunlarını yerinde inceleme ve tesbit amacıyla bir heyetin görevlendirilmesi uygun bulunmuş, bu karar gereği Genel Teşk. Sekreteri Sabri Özdeş'in başkanlığında, Petrol-İş Genel Başkanı Münir Ceylan, T. Yol-İş Genel Mevzuat Sekreteri Nuhi Çelebi ve Tes-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Murat Aytemiz'den oluşan heyet, 24 Şubat'ta Erzurum'da başlayarak gezisini sürdürmüştür. 4 Mart tarihine kadar bölgelerde toplantılar yapılmış, halkla ve halkın temsilcileriyle görüşülmüştür.

Sırasıyla; Erzurum, Ağrı, Van, Muş, Bitlis, Batman, İdil (Şırnak), Cizre (Şırnak), Şırnak, Nusaybin (Mardin) ve Diyarbakır illerinde sorunlar yerinde tesbit amacıyla çok sayıda insanla görüşülmüştür. Buralarda yapılan toplantılar ve görüşmeler ses kayıt cihazıyla banda alınarak konuya gereken önem verilmiştir.

TÜRK-İŞ Heyeti Erzurum Havaalanında karşılanıyor

TÜRK-İŞ 9. Bölgede yapılan toplantıda sendikacılarla beraber.

Doğu ve Güneydoğu halkının özünde kamu ve özel sektör yeterli hizmet verme eksikliğinden kaynaklanan ekonomik sorunları yeterli elemanın olmaması nedeniyle daha da derinleşmekte, bu anlamda ekonomik ve sosyal sorunlar çığ gibi büyümektedir. Doğu ve Güneydoğu'ya yatırım başta olmak üzere, ekonomik ve sosyal bünmeyi değiştirecek, yapısal değişikliklerin ortaya konması kaçınılmazdır.

Doğu Anadolu için hazırlanan DAP (Doğu Anadolu Projesi), yörenin ve büyük özelliği olan hayvancılık projesi ile desteklenerek, Doğu Anadolu'da yaşayan insanın talihi ni 2000'li yıllarda çağdaş dünya gereklerine uydurabilecek tir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde önemli yatırım yoktur. Dünya ortalamasında nüfusu en çok artan ülkelerden olan Türkiye'de, en çok nüfus artışı Doğu ve Güneydoğu olarak belirginleşiyor. Bir ailede ortalama 8-10 çocuk olduğu varsayılırsa, bu bölgeye Aile Planlaması hizmetlerinin gitmesindeki önem vurgulanmış olur. Bu bağlamda bölge insanı, işsizliğin, yoksulluğun en çok hissedildiği bir yer olarak kavranmaktadır. Yatırım olmadığı, bu bölgede insanların yaşamı; işsizlikle, yoksullukla ve korkulu anlar yaşatan terörle daha da çekilmez durumdadır.

Terör, bu bölgede özellikle Muş, Batman, Midyat, Şırnak, İdil, Bitlis ve Cizre'de can güvenliğini ortadan kaldırmış,

● **Doğu Anadolu Projesi (DAP) yörenin en büyük özelliği hayvancılık projesi ile desteklenerek insan talihini dünya gereklerine uyduracaktır.**

yaşanan faili meçhul cinayetler yüzünden, hukuksuzluğun hüküm sürdüğü ortamı getirmiştir.

Güneydoğu bölgesi insanının birinci sorunu, olağanüstü hal durumu ile can güvenliğidir. Olağanüstü hal kapsamındaki bu insanlar, bir yandan PKK örgütü, bir yandan da Devlet güçleri arasına sıkışmış, gözaltı, işkence ve faili meçhul cinayetler yaşamın bir parçası olmuştur.

Bölgede 14 yıldır Sıkıyönetim olduğu gözlenirse, 1 yaşında olan çocuklar bugün 14 yaşında, hala sivil Yönetim tanımadığı ortaya çıkar.

Bir yanda sağlık sorunlarının dağ gibi olduğu, başta SSK Hastaneleri olmak üzere doktor eksikliğinin bir türlü kapatılmadığı Güney-Doğu ve Doğu Anadolu'da Kürt kökenli insanlar potansiyel suçlu gibi görünmektedir. Olağanüstü hal uygulaması kapsamında görülen bir anlayış değişmelidir. Ayrıca koruculuk sistemi ile keyfi bir tutum sergilenmektedir.

Korucular, genelde köyde bir hasım grubu temsil ettiğinden, böyle bir görevde taraf olmaktadır. Köyden bazı kişilere koruculuk verilmesi bölgede sorunları önleyeceği yerde daha da derinleştirmektedir. 42 bin Korucuya ödenen aylık 100 Milyar liraya varan paranın Devlet bütçesinden çıktığı ifade edilirse, işin ekonomik boyutunun da göz ardı edilmemesi gerektiğini belirler. Bir yandan tarafı ve yanlı davranışı, bir yanda ekonomik tarafı koruculuk sisteminin yarar değil, zarar verdiği gerçeğini ortaya koyar.

Korucuların bu davranışlarının Devlet bilgisi dışında olmadığı için yöre halkı tara-

findan tepkilere de yol açmaktadır.

TÜRK-İŞ Heyeti olarak bu gezide boşaltılmış evler, kapanmış dükkanlar, yıkılmış tesisler, yıkılan, terk edilen köyler gördük. Bu gezide, insanların Devlet güçlerinden ciddi biçimde korktuğu, korkunun yaşamın bir parçası olduğunu, sınır kapılarının kapatılmasından sonra sınır ticareti yapan insanların ciddi bunalımlar içine düştüklerini (Doğubeyazıt-Cizre-Nuseybin) gördük.

Hayvancılıkla uğraşan insanların sürülerini, güvenlik güçlerinin gösterdikleri yerlerde otlatma zorunluluğundan kaynaklanan büyük sıkıntıları olduğunu tesbit ettik.

9 günlük bu gezi sırasında, özel sektörün yarım kalmış yatırımlarını insanların ekonomik sorunlar ve baskılar sonucu bölgeyi terk ettiklerini, köyler ve şehirlerden ayrılarak Batı'ya özellikle, İstanbul, Antalya ve Mersin gibi büyük kentlere gittiklerini gözlemledik. Bu gezi sırasında bölgede işsizliğin önlenmesi konusunda ciddi bir çalışma yürütülmezken, bazı kamu kuruluşlarının işçi alımında çifte standart uygulayarak, mevcut işçileri de işlerinden ettiklerini tesbit ettik. Bu durumlar, bölgede sorunları ağırlaştırıcı

TÜRK-İŞ Heyeti Atatürk Üniversitesi Rektör ve Öğretim Üyeleriyle

Bitlis TÜRK-İŞ II Temsilciliği ve Tek Gıda-İş binası önünde...

bir etkidir.

Doğu ve Güneydoğu'da incelemelerde bulunan TÜRK-İŞ Heyeti, olarak bir gözlemimiz de, Batman'da faili mechul cinayetlerin fazlalığı ve işkence gören insanların varlığıdır. Batman İl'inde bir yıl içinde 160 cinayetin işlendiği, çoğunluğu faili mechul olan bu cinayetlerin özellikle DYP-SHP Koalisyon kurulduktan sonra arttığı, gözaltında ölenlerin olduğu ve yerel yöneticilerin bu duruma adeta seyirci kaldığı tarafımızdan anlaşılmıştır.

TÜRK-İŞ Heyeti Van Yol-İş Sendikasında

BÖLGEDEKİ SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ İÇİN

Doğu ve Güneydoğu'da yaşanan sorunların çözümü ve bölge halkının huzur bulabilmesi için, alınması gereken tedbirler olarak şu başlıklar halinde toplayabiliriz:

1- Bölgede demokrasinin tesisi ve temini,

2- Bölgede yaşayan insanların Kürt olmalarından dolayı rahatsızlık duyulmaması,

3- Kürt realitesini tanımanın ötesinde demokratik mekanizmaların sağlıklı bir şekilde kurularak açılımların sağlanması,

4- Faili meçhul cinayetler son bulmalı, Devlet cinayet

işleyenleri bulmalı, demokratik yapı içinde hakim karşısına çıkarmalı,

5- Kürt olma olgusu vazgeçilemeyecek bir olgu olarak kabul edilmeli,

6- Akan kan mutlaka durdurulmalı,

7- Devletin bu bölgedeki tavna, vatandaş Devletten soğutma değil, bilakis Devletin kendisi olduğu hissettirilmeli,

8- Misaki milli sınırlar içinde Kürt varlığı kabul edilerek, demokratik hakların kullanılmasının sağlanması,

9- Özel sektörün bölgede yarım bıraktığı yatırımların tamamlanmasının sağlanması,

10- Nevruz kutlamalarının rahatlıkla yerine getirilebilmesi için, can güvenliğinin sağlanması ve halkın örf, kültür ve geleneklerini yapabilmemesinin sağlanması,

11- Kürt olmanın toplumda potansiyel suçlu gibi görünmesinin önlenmesi yönünde çalışmaların başlatılması,

12- Güneydoğuda ölen ve öldürülen insanlarla, işkence gören insanlara karşı basın ve TV'de gerekli duyarlılığın gösterilmesi,

13- Bölgedeki olan olaylara karşı tüm ülkede kitle örgütlerinde bu olayları aydınlatması için duyarlı davranmasının

sağlanması,

14- Kürt kökenli insanların kendi kültürlerini geliştirici davranışlara olanak sağlanması ve bunun ülkenin bütünlüğü içinde bir zenginlik olarak kabul edilmesi,

15- Askeri yönetim uygulamalarından vazgeçilerek, hukuk temellerine dayalı, demokratik ilkelere uygun hak arama yollarının yeniden tesisinin sağlanması,

● Güneydoğu insanının birinci sorunu, olağanüstü hal ve can güvenliğidir.

16- PKK'nın bölge halkı üzerindeki etkinliğinin azaltılması için, öncelikle Devletin ayrımcılık yapmaması gerektiği ifadesi doğrultusunda, yeni açılımlara cesaretle girilmesi,

17- Sınır ticareti ve serbest pazar gereklerinin eskiden olduğu gibi yerine getirilmesinin sağlanması,

18- Bölgenin önemli bir uğraşısı olan hayvancılığın gelişmesi için Devletçe önlem alınması,

19- Devletin işletmesi gereken kömür ocaklarının rasyo- nel bir şekilde işletmesi,

20- Bölgede işsizlik sorununun çözümü konusunda olağanüstü hal kapsamında dağıtılan kadroların çıkar gruplarına değil, bölge halkının hizmetinde adil bir dağıtımla gerçekleştirilmesinin sağlanması,

21- Koruculuk müessesesinin kaldırılarak keyfi uygulamalara son verilmesi,

22- Sorun askeri olmayıp, siyasal çerçevede adil, barışçıl ve demokratik çözüm yolları getirilmelidir.

DEĞERLENDİRME

TÜRK-İŞ ülkemizin toplum- sal hayatını işçi sınıfını doğrudan ilgilendiren alanlar-

TÜRK-İŞ Heyeti, baraj suları altında kalacak tarih hazinesi Hasankeyf'te inceleme yapıyor

daki sorunları ve bu sorunların çözümünü doğrultusundaki çalışma ve mücadelesini çeşitli platformlarda sürdürmektedir. Başta siyasal iktidar olmak üzere, genel olarak toplumsal sorunlarımızla ilgili eleştiri ve önerilerimiz gerekçeleri ile birlikte parlamentoda temsil edilen siyasi partilere, çeşitli kurum ve kuruluşlara sunulmuştur. TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu Mevzuat ve Kararlar Komisyonu Raporunda geniş biçimiyle yer alan sorunların çözümünü doğrultusundaki isteklerimizi 3 ana başlık altında toplayabiliriz.

1- Çoğulcu ve Özgürlükçü Demokrasi Yeniden ve Sağlıklı Bir Biçimde Kurulmalıdır.

2- İşçi Hak ve Özgürlükleri Önündeki Engeller Kaldırılmalıdır.

3- Sosyal Devlet ve Sosyal Adalet İlkelerine Dayalı Bir Ekonomik Politika Uygulanmalıdır.

Türkiye'nin temel sorunlarının çözümü için önerdiğimiz ve 3 ana başlık altında sunduğumuz isteklerimiz toplumsal uzlaşmanın, toplumsal

barışın da çerçevesini çizmektedir. Ülkemizin temel sorunlarına bakıldığında; siyasal, sosyal ve ekonomik açılardan Doğu-Güneydoğu Anadolu Bölgemizin ülkemizin genel sorunlarından soyutlanamayacak ve fakat ülkemiz sorunları içinde önemli bir ağırlığı olan sorunlarla kuşatıldığı görülmektedir. Demokrasi, insan hakları, nüfus ve göç, işsizlik, yetersiz eğitim ve sağlık hizmetleri bölgelerarası milli ve kişi başına gelir eşitsizliği, yatırımların yetersizliği gibi sorunlar önemlidir ve kamuoyu bu konularda duyarlı olmalıdır. Siyasal partiler 20 Ekim 1991 seçimlerinde yurt ve bölge sorunlarının çözümünü doğrultusunda görüşlerini açıklamışlardır. Bu görüşlerin önemli bir bölümü TÜRK-İŞ görüşleri olup, bunların bir bölümü koalisyon hükümetinin programında benzer ifadelerle yer almıştır. Hükümetin

kurulmasından bu yana bir yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen 12 Eylül Anayasa'sının değiştirilmesi konusunda partiler arasında ciddi bir mutabakat sağlanamamış, 1980'li yıllardan devralınan olumsuz sosyo-ekonomik göstergeler büyük ölçüde sürmüş, demokratikleşme ve insan hakları konusunda bir mesafe alınamamıştır.

Hükümet programında yer alan görüş ve yaklaşımlar ile çalışanların toplumun büyük bir kesimin talep ve beklentileri arasındaki benzerlik hükümetin kuruluşunu izleyen ilk aylarda -ki siyasal iktidar söz konusu dönemde "Kürt realitesi"ni taşıdığını açıklamıştır- toplumda bir iyimserlik yaratmış, ancak hükümetin beklentileri karşılamak üzere yaptığı çalışmalara, hükümetin performansına bakıldığında aynı iyimser havanın sürdüğünü söylemek

● **Korucular, genelde köyde hasım grubu temsil ettiğinden, böyle bir görevde taraf olmaktadırlar.**

bugün için zorlaşmaktadır.

Siyasal iktidar tarafından "Demokratikleşme Yılı" olarak açıklanan 1993 yılının beklenti ve taleplerimize uygun uygulama ve değişikliklerin yapılacağı bir yıl olmasını diliyoruz. Ancak Hükümet tarafından 1993 yılının "Demokratikleşme Yılı" olarak açıklandığı bir ortamda, terör ve şiddet olaylarının tımanma eğilimine girmesi, demokratikleşmenin önünde önemli bir engel olup, ülkemiz açısından karşı karşıya bulunulan tehlikenin boyutlarını da ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Heyeti Erzurum Valisi Mehmet Ağar ile...

● Demokrasinin yokluğu ülkemizin etkin köken zenginliğinin reddine kadar varmıştır.

Bu görüş ve yaklaşım çerçevesinde Doğu-Güneydoğu Anadolu Bölgemizdeki sorunların aşılması için siyasal iktidarca alınması gereken önlemler şu şekilde sıralanabilmektedir.

1) Demokrasi ve İnsan Hakları

● "12 Eylül Hukuku" diye nitelendirilebilecek hukuki düzenleme, uygulama ve kısıtlamalar süratle kaldırılarak de-

mokratikleşme süreci hızlandırılmalıdır.

● Demokrasi, ülkemizin tüm bölgelerinde ve eksiksiz bir biçimde yeniden inşa edilmelidir.

● İnsan hakları ve özgürlükleri önündeki engeller kaldırılmalıdır.

● Düşünce, ifade ve inanç özgürlüğü önündeki engeller kaldırılmalıdır.

● Ülkemize ve bölge halkına zarar veren terör ve şiddet hareketleri önlenmelidir.

● Olağanüstü Hal Yönetimine yol açan şartların ortadan kaldırılarak normal yönetim biçimine dönüşmesi sağlanmalıdır.

● Köy koruculuğu uygulamasının yarattığı sorunlar dikkate alınarak, bu uygulama kaldırılmalıdır.

● Sorunlar demokrasi ve insan hakları çerçevesindeki uygulama ve düzenlemelerle çözümlenmelidir.

2) İşçi Hak ve Özgürlükleri

● İşçi hak ve özgürlükleri önündeki engeller kaldırılarak uluslararası norm ve ilkelere uygun düzenlemeler yapılmalıdır.

● Tüm grev yasakları kaldırılmalıdır.

● Tüm çalışanların örgütlenme ve toplu sözleşme yapmalarını engelleyen uygulamalara son verilmelidir.

● Tarım işçileri yasal güvenceye kavuşturulmalıdır.

● İşten çıkarmalara ve taşeronlaşmaya son verilmelidir.

● İş güvencesi sağlanmalıdır.

3) Sosyal ve Ekonomik Önlemler

● Sosyal devlet ve sosyal adalet ilkelerine dayalı bir ekonomik politika uygulanmalıdır.

● Bölgesel kalkınma planları yapılmalıdır.

● Bölgede 'kırsal sanayi' oluşturulmalıdır.

● Küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri (KOSGEB) yaygınlaştırılmalıdır.

Van'da sendika ve demokratik kitle örgütleri temsilcileri ile yapılan toplantıya katılanlar.

● **Bir gözlem de; Batman'da faill meçhul cinayetlerin fazlalığı ve işkence gören insanların varlığıdır...**

● Bölgede toprak reformu yapılarak, toprak dağılımındaki dengesizlikler adaletli bir yapıya kavuşturulmalıdır.

● Bölgede tarım reformu yapılarak, geleneksel tarımdan modern işletme tekniklerine geçilmeli ve verimlilik artırılmalıdır.

● Bölgelerarası gelişmişlik farkı ortadan kaldırılmalıdır.

● Yatırımları artırılmalı ve hızlandırılmalıdır.

● Özel kesimin yatırım yapması teşvik edilmelidir.

● Alınacak tedbirlerle iç göç önlenmelidir.

● Sağlık hizmetleri nitelik ve nicelik olarak artırılmalıdır.

● Yeni istihdam alanları yaratılarak işsizliğin önüne geçilmelidir.

● Asgari ücret vergi dışı bırakılmalıdır.

● Vergi reformu yapılmalıdır.

● İşçi alacakları ödenmelidir.

**BAYRAM MERAL'İN
GEZİ İLE İLGİLİ
BASIN TOPLANTISI**

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, TÜRK-İŞ heyeti'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine yaptığı gezi ile ilgili olarak 16 Mart'ta bir basın toplantısı düzenleyerek, heyetin izlenimlerini kamuoyuna açıkladı.

Bayram Meral, basın toplantısında "Heyetimizin de tespit ettiği gibi, yöre halkının Türkiye'nin bölünmesi gibi bir arzusu veya niyeti söz konusu değildir. Yöre halkı, kültürel kimliğini Türkiye'nin bütünlüğü içinde geliştirmek istemektedir. Yöre halkı, demokrasi, huzur,

barış ve refah arzu etmektedir" dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, basın toplantısında şu açıklamalarda bulundu:

Muş Alpaslan Devlet Üretim Çiftliğinde Muş Belediye Başkanı ile beraber.

TÜRK-İŞ Heyeti Ağrı Şeker Fabrikası önünde...

TÜRK-İŞ'in 16. Olağan Genel Kurulunda, ilk Başkanlar Kurulu toplantımızın Diyarbakır'da yapılması kararlaştırılmıştı.

Bu karar uyarınca ve bu bölgelerde yaşanan sorunların hepimiz açısından önemi dik-

kate alınarak, 14 Şubat 1993 günü Başkanlar Kurulumuz Diyarbakır'da ilk toplantısını yaptı.

Diyarbakır halkı, bu toplantımız sırasında, bizlere geleneksel misafirperverliğini gösterdi. Bu vesileyle kendilerine tekrar teşekkür ediyorum.

Başkanlar Kurulumuzda, Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde incelemeler yapmak amacıyla, TÜRK-İŞ adına bir

komisyon görevlendirildi. Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz Sayın Sabri Özdeş'in Başkanlığındaki bu komisyonda, Petrol-İş Genel Başkanı Sayın Münir Ceylan, Yol-İş Genel Mevzuat Sekreteri Sayın Nuhi

Çelebi ve Tes-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sayın Murat Aytemiz görev aldılar.

Bu Komisyon, 24 Şubat - 4 Mart 1993 tarihlerinde, sırasıyla, Erzurum, Ağrı, Van, Muş, Bitlis, Batman, İdil, Cizre, Şırnak, Nusaybin ve Diyarbakır illerinde incelemeler yaptı.

TÜRK-İŞ Heyeti, bu illerde sendikacılarla, işçilerle, mülki ve idari yetkililerle, belediye başkanlarıyla, demokratik kitle örgütlerinin yöneticileriyle toplantılar yaptı, günlük yaşama ilişkin gözlemlerde bulundu.

Bu toplantılardaki konuşmalar banta alınarak, 178 sayfalık bir belge ortaya çıktı. Bu belgeye dayanılarak da, bir rapor hazırlandı.

● Yöre halkı faili meçhul cinayetlerin acısını her gün yaşamaktadır.

Öncelikle Doğu ve Güneydoğu Bölgesindeki sendika yöneticilerine, işçilere ve halka, TÜRK-İŞ Heyetine gösterilen büyük yakınlık, dostluk, misafirperverlik için teşekkür ediyorum.

Yöre halkının bu dostça

● TÜRK-İŞ Heyeti, bu gezide boşaltılmış evler, kapamış dükkânlar, yıkılmış tesisler, yıkılan, terkedilen köyler gördü...

yaklaşımını, onların ülkemizin bölünmez bütünlüğüne olan inancının, bir an önce huzura ve refaha kavuşma arzusunun ve TÜRK-İŞ'in temsil ettiği işçi sınıfına olan güvenlerinin bir ifadesi olarak kabul ediyorum.

Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'ne yaşayan halkın çok büyük kültürel, toplumsal, siyasal ve ekonomik sorunları vardır.

TÜRK-İŞ Heyeti'nin hazırladığı rapor, bu sorunlara ışık tutmaktadır.

Türkiye'miz, binlerce yıldır, çok farklı uygarlıklara beşiklik etmiştir. Ülkemizde, bu uygarlıkların mirasları binlerce yıldır dostluk içinde birarada yaşamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, farklı ırklardan ve etnik kökenlerden gelen milyonlarca insanı barış, huzur ve demokrasi içinde kaynaştırmayı ana ilke kabul etmiştir.

Ancak, ülkemizde demokrasinin kurulmasında karşılaşılan engeller, tüm çalışanlar için sorunlar yaratırken, yöre halkı için daha büyük sorunlar do-

ğurmuş ve yöre halkının kültürel mirasının zenginleştirilmesini önemli ölçüde önlemiştir.

Demokrasinin yokluğu, ülkemizin etnik köken zenginliğinin reddine kadar varmıştır.

Yörede hakim olan toprak ağalığı ve şeyhlik gibi yapılar da, yöre halkının içine kapanık yapısını sürdürerek, çağdışı baskı ve sömürülerini devam ettirmeye çalışmışlardır.

Heyetimizin raporunda da açıkça ifade edildiği gibi, yörede yaşayanların çoğunluğunu oluşturan Kürt kökenli vatandaşlarımızın etnik kimliklerine saygı duyulmalı ve ülkemizin bütünlüğü içinde kültürel kimliklerini geliştirmelerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde önemli toplumsal ve siyasal sorunlar yaşanmaktadır.

Heyetimizin de tespit ettiği gibi, yöre halkının Türkiye'nin bölünmesi gibi bir arzusu veya niyeti söz konusu değildir. Yöre halkı, kültürel kimliğini Türkiye'nin bütünlüğü içinde geliştirmek istemektedir. Yöre halkı, demokrasi, huzur, barış ve refah arzu etmektedir.

Ancak bölgede 13 yıldır süren sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamaları son derece ciddi toplumsal ve siyasal sorunlar doğurmaktadır.

Yöre halkı, sıkıyönetim ve olağanüstü halin sürmesinin gerekçesi olarak gösterilen teröre kesinlikle karşıdır. Kendileriyle görüşülen birçok insan, son derece güvensiz bir ortamda, silahlı güçler arasında ezilip kaldıklarından şikayet etmişlerdir.

Yöre halkı, faili meçhul ci-

Batman'da Petrol-İş Sendikasında demokratik kitle örgütleri temsilcileri ile...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral yaptığı basın toplantısında TÜRK-İŞ heyetinin izlenimlerini kamuoyuna açıkladı.

nayetlerin acısını her gün yaşamaktadır.

Yöre halkı, güvenlik kuvvetlerinin terörle mücadelede yeterince şefkatle davranmasından şikayetçidir. Bölgede anti-demokratik, kanun dışı ve insanlık dışı bazı uygulamalar olduğu tespit edilmiştir.

Yöre halkı, koruculuk sisteminin onulmaz yeni yaralara yol açtığına inanmaktadır.

Yöre halkı, Kürt kökenli masun vatandaşlara potansiyel suçlu gözüyle bakılmasından büyük acı ve rahatsızlık duymaktadır.

Yöre halkı, devletin yol, su, elektrik, eğitim, sağlık ve benzeri hizmetlerinden eşit biçimde yararlanmak istemektedir.

● **Bölgede yoksulluk ve işsizlik kol gezmektedir.**

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde son derece ciddi ekonomik sorunlar yaşanmaktadır. Bu ekonomik sorunlar bir taraftan terörü beslemekte, bir taraftan terörle daha da büyümektedir.

Bölge ekonomik olarak geridir. Yörenin sermaye ve servet sahipleri, bölgede yatırım yapmak yerine, Batı'ya kaçmayı tercih etmektedirler.

Bölgede hala etkisini sürdüren toprak ağalığı düzeni nedeniyle, tarımda kullanılan teknoloji geridir ve emek üretkenliği düşük düzeydedir.

Hayvancılık gerilemiştir.

Bölgede yoksulluk ve işsizlik kol gezmektedir.

Yoksulluk ve işsizliğin acıları ve devletin sosyal hukuk devleti olma sorumluluğunu yerine getirmemesi, özellikle gençler arasında demokrasi dışı arayışlara yol açmaktadır.

● **Bayram Meral: "Heyetimizin de tespit ettiği gibi, yöre halkının Türkiye'nin bölünmesi gibi bir arzusu veya niyeti söz konusu değildir. Yöre halkı, kültürel kimliğini Türkiye'nin bütünlüğü içinde geliştirmek istemektedir."**

Terörün başlamasıyla birlikte, yatırımlar daha da azalmakta, üretimdeki aksamalar daha da artmakta, hayvancılık daha da gerilemekte, ekonomik durum daha da kötüleşmektedir.

Yoksulluk ve işsizlikle beslenen terör, yoksulluğu, işsizliği

ve göçü hızlandırmaktadır. Bu durum, Heyetimizin gözlediği gibi, borçok dükkanın kapanmasına, birçok köyün boşaltılmasına veya boşaltılmasına neden olmuştur.

TÜRK-İŞ heyeti Doğu ve Güneydoğu Anadolu inceleme gezisinden hem büyük üzüntülerle, hem de büyük bir sevinçle döndü.

Üzüntünün kaynağı, yörede yaşayan kardeşleri-mizin büyük ve son yıllarda daha da artmış olan acıları ve sıkıntılarıdır.

● **Yöre halkı, devletin yol, su elektrik, eğitim, sağlık ve benzeri hizmetlerinden eşit biçimde yararlanmak istemektedir.**

Sevinçlerinin nedeni, bütün bu acılara ve sıkıntılara rağmen, yöre halkının kendilerini Türkiye'nin ayrılmaz parçası olarak görmeleri ve sorunlarına demokratik ve meşru yollardan çözümler arama kararlılığıdır.

TÜRK-İŞ, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da akan kanın en kısa sürede durdurulmasını,

sorunların meşru ve demokratik yollardan gündeme getirilmesini ve barış içinde çözülmesini talep etmektedir.

Yöre halkının talepleri de aynı doğrultudadır.

BAYRAM MERAL:

"Bosna-
Hersek'teki
cinayetler,
Dünya Kadınlar
Günü'ne
vurulmuş kara
bir lekedir..."

DIYANET İŞLERİ BAŞKANI:

"Bu vahşet
karşısında insan
hak ve hürriyeti
edebiyatı
yapanlar
nerededir..."

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde TÜRK-İŞ'te düzenlenen Panelde Genel Başkan Bayram Meral ve Diyanet İşleri Başkanı M. Nuri Yılmaz, Sırp vahşetini kınadı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü mü-nasebetiyle TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen "Toplum hayatında kadın, Bosna-Hersek'li kadının Dramı" panelinde konuşan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral "Ne acıdır ki, dünyanın her yerinde kadının nasıl daha yükseleceği tartışırken, 21. asrın eşliğinde ve tüm dünyanın gözleri önünde, Bosna-Hersek'de, her yaşta kadın, Sırp askerlerin insanlık dışı tecavüzüne uğruyor ve katlediliyor" dedi.

Aynı panelde konuşan, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz ise Bosna-Hersek'te ırzı, namusu çiğnenen kadınların maruz kaldığı vahşete, insan temel hak ve hürriyetlerinin edebiyatını yapanların seyirci kalmalarını kınadı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı panelde özetle şu sonuçmayı yaptı:

"Bugün dünyanın her yerinde Dünya Kadınlar Günü kutlanıyor ve kadının toplum içindeki yeri ve sorunları tartışılıyor. Kadının eşit haklardan yararlanmasında ve toplumun her alanında ilerlemesi ile insanlığın kazanacağı yeni değerler anlatılıyor.

Ancak, ne acıdır ki, dünyanın

her yerinde, kadının nasıl daha yükseltileceği tartışırken, 21. asrın eşliğinde ve tüm dünyanın gözleri önünde, Bosna-Hersek'de, her yaşta kadın, Sırp askerlerin insanlık dışı tecavüzüne uğruyor ve katlediliyor. Bu toplantımızın, Bosna-Hersek'deki kadın dramının dile geleceği ve içimizdeki derin acının ve dayanışma duygularının ifade edileceği bir toplantı olduğunu belirtmek isterim. Bu cinayetleri, uygarlığa ve Dünya Kadınlar Günü'ne verilmiş bir kara leke olarak görüyoruz.

Bu insanlık dışı durum, her geçen gün ağırlaşıyor. Bosna-Hersek'de kıyım uğrayan halk, dünyadan yardım beklerken, insanlık adeta gözlerini kapamış, etnik temizleme adı altında bir halkın yok edilmesini seyrediyor.

Daha dün, Körfez Savaşında "Demokrasi ve İnsanlık" sözleriyle, binlerce askerini ve en gelişmiş silahlarını petrol çıkarlarını korumak için Körfeze yağın batının sanayi devleri, bugün, Bosna-Hersek'de ırzına geçilen, öldürülen yok edilen, binlerce kadının, çocuğun, erkeğin acılarına kulaklarını tıkamış,

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin toplantı salonlarında, Bosna kadınların çığlıkları duyulmuyor.

Biraz sonra panelimizde, toplumda kadının yeri tartışılırken, konuşmacı arkadaşlarımız, demokrasinin toplumda kadının yeri açısından önemine değineceklerdir.

Gerçekten de ailede demokrasi, toplumda demokrasi, siyasal demokrasi, kadın için en değerli gelişmelerdir.

Ben bugün Bosna-Hersek'deki kardeşlerimizin acısıyla içimiz doluyken, şu çağın da yapmak istiyorum:

Uluslararası kuruluşlarda da demokrasi...

Birleşmiş Milletlerde de demokrasi...

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yapısı demokratikleştirilmelidir.

Birleşmiş Milletlerde insanlığın kaderine ilişkin kararlar, Birleşmiş Milletleri oluşturan milletlerce alınmalıdır.

İşte o zaman Bosna-Hersek'deki kız kardeşlerimizin çığlıkları

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki sağır vicdanları sarsabileceklerdir."

Kadın toplum içindeki eşitsizliği sorununun 150 yıldan beri yoğunluk kazandığını, Türk kadının siyasi haklarına kavuştuğu 1934 yılında İtalya, Fransa ve Yunanistan'da kadın haklarının henüz varolmadığını, Atatürk Türkiye'sinin Cumhuriyetin aydınlığından en çok yararlanan kesimin Türk kadını olduğunu, ancak bu konuda ülkemizde gerçek demokratikleşmenin henüz yeterli ölçülere varamadığını da sözlerine ekledi.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANININ KONUŞMASI

Panelde konuşan Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz özetle şu konuşmayı yaptı:

"Diyanet İşleri Başkanlığı görevini üstlendiğim 3 Ocak 1992 tarihinden beri, kamuoyumuza vermeye çalıştığım mesajlarda, yaptığım basın açıklamalarında ve verdiğim demeçlerde üzerinde ısrarla durduğum bir husus vardır. O da, milletimizin dikkatini içerisinde bulduğumuz huzurlu, ama kritik ortama çekmek ve bu meyanda milli ve dini birlik ve dirliğimizi pekiştirmektir.

Genel çerçevesiyle değerlendirildiği, ülkemizin içerisinde bulunduğu birlik, dirlik, huzur ve barış ortamını devam ettirmek, zenginleştirerek pekiştirmek sadece milli değil, aynı zamanda dini görevimizdir. Kur'an-ı Kerim'de; "Allah'ın ipine toptan sarılın, ayrılığa düşmeyin" buyrulmaktadır.

Allah'ın ipine sarılmak, Kur'an'a sarılmak demektir. Kur'an ise; adalet, iyilik, doğruluk, dürüstlük, hoşgörü, diğergamlık, dayanışma, paylaşma, hak, hukuk, birlik, kardeşlik gibi evrensel kavram ve değerlerin hayata geçirilmesini istemektedir. Kur'an'a sarılmak, bu ve benzeri değerleri benimsemek demektir.

Sevgili Peygamberimiz de bir hadisinde; "İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirini sevmedikçe de gerçeğe imana erişemezsiniz. Yerine getirdiğiniz takdirde, sevineceğini bir şeyi söylüye mi? Aranızda selamı yayınız" buyurmaktadır. Selamın yaygınlaşması; samimiyetin, hoşgörünün, barış ve huzurun hayatıyete geçirilmesi; dargınlık, kırgınlık ve anlaşmazlıkların giderilmesi demektir.

Dikkat edilirse, son zamanlarda ülkemiz çevresindeki kanlıklar, harp, acı ve felaketlerin aracı arkası kesilmemektedir. adeta, biri sönmeden diğeri tutuşturulan yan-

gınlar gibi sürüp gitmektedir.

Bu yangınlar, bende, asıl amacı ormanı yakmak olan kişi ve mihrakların orman etrafındaki çalılıkları tutuşturmasına benzer bir izlenim bırakmaktadır. Onun için çok uyanık olmak ve oyuna gelmemek mecburiyetindeyiz. Ateşi ormancılara sıçratmak isteyenlere fırsat vermeden, çalılıkları yakan ateşi söndürmeye çalışmalıyız.

Bu paneli, bu yöndeki olumlu gayretlerden biri olarak değerlendiriyor ve takdirle karşılıyorum. Bu ve benzeri faaliyetler, milletimizin dünyada ve özellikle ülkemizin çevresindeki olayları objektif olarak değerlendirmesine katkıları sağlayacaktır.

Bakanız Bosna-Hersek'te, tarihte eşine ender rastlanır insanlık suçu işlenmektedir. Orada yaşayan dindeşlerimize, Sırp çetelerince akla hayale gelmedik zulüm ve baskılar, hem de dünya kamuoyunun gözü önünde reva görülmektedir. Bu insanların; vatanlarını savunmak, müslümanlıklarını korumak, Türk-İslam kültürünü idame ettirmekten başka ne kabadatları vardır?

Bosna-Hersek'te ırzı, namusu

çığnenen kadınlarla ilgili olarak yayınlanan dünyadaki televizyon ve gazete haberlerine, uluslararası kuruluşların düzenlediği raporlara ibretle bakılmalıdır. Bu vahşet karşısında, insan temel hak ve hürriyetlerinin edebiyatını yapanlar nerededir? Son günlerde bu insanlara yapılan insani yardım teşebbüsleri sevindirici bir gelişmedir. Ancak, bunu yeterli görmediğimizi belirtmek istiyorum.

Samimi niyet ve temennimiz, kanayan bu yaranın en kısa sürede, ama masa başında tedavi edilmesidir."

Yol-İş Sendikası Başkanlık Danışmanı Seyhan Erdoğan'ın yönettiği panelde, Yrd. Doç. Dr. Eser Köker, Bosna-Hersek Temsilcisi Amela Ugljen, Türk Metal Sendikası işyeri temsilcisi Nesrin Sezgin ile Teksif Sendikası işyeri temsilcisi Fatma Seyhan konuşmacı olarak katıldı.

Panelde ayrıca, aşağıdaki sü-tünde verdiğimiz, 98 kadın temsilcinin hazırladığı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Butros Gall'i-ye gönderilen telgraf, oybirliği ve alkışlarla kabul edildi.

TÜRK-İŞ'Lİ KADINLARDAN GALL'İYE TELGRAF

"Irza tecavüz savaş suçudur"

8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle TÜRK-İŞ'te yapılan panele katılan 98 kadın temsilci, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Butros Gall'iye bir telgraf çekerek, Bosna-Hersek'te müslüman kadınlara yapılan ırgenç tecavüzlerin durdurulması ve yürütülen şiddet eylemlerine son verilmesi çağrısında bulundu.

98 kadın temsilcinin gönderdiği telfrafta, ırza tecavüz edenlerin savaş suçlusu sayılması ve uluslararası bir mahkemede yargılanmaları da istendi.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Butros Gall'iye gönderilen telgraf aynen şöyle:

"Bosna-Hersek Cumhuriyetinde, Sırp askerler, Bosna-Hersek'li kadınlara karşı şiddet eylemleri uygulamakta ve cinsel suçlar işlemektedirler.

Bosna'da Sırplar, etnik temizlik politikalarının bir parçası olarak, esas olarak Müslüman kadınlara sistematik ırza tecavüz vakaları gerçekleştirmektedir. Saldırıların başlamasından beri onbinlerce kadın ve çocuğun ırzına geçilmiştir.

BM Güvenlik Konseyi bu soykırımı durdurmak, saldırıyı geri püskürtmek Bosna'lıları kendilerine savunma fırsatı vermek ve BM Anayasasında belirlenen sorumlulukları yerine getirmek konusunda gerekeni yapmamıştır.

Devam eden barış sürecine rağmen, saldırı savaş, soykırma yönelik etnik temizlemenin bütün vahşetiyle, kitlesel ırza tecavüz ve açlık da dahil olmak üzere bütün insan hakları ihlalleriyle aralıksız devam etmektedir.

Uluslararası camia, Sırlara, cinayetlerin, açlığa mahkum etmenin, ırza tecavüzlerin, bir ulusu yok etmenin, bir halkı sürmenin, Avrupa haritasını zor kullanarak değiştirmenin ve uluslararası talepleri tanımayan yanlarına kâr kalmayacağını göstermelidir.

Bizler, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ'in 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle bir aray gelmiş olan kadın temsilcileri olarak Birleşmiş Milletleri, Bosna-Hersek'teki saldırıları durdurmaya çağırıyoruz.

Birleşmiş Milletlerin, cinsel saldırıları, ırza tecavüzleri ve Bosna-Hersek kadınlara karşı işlenen bütün vahşet durdurmak için acil önlemler almasını talep ediyoruz.

Bu ırza tecavüzleri savaş suçu olarak lanetliyoruz ve suçluların ve sorumluların uluslararası bir mahkeme yolu ile adalet önüne getirilmesini talep ediyoruz.

Bu arada, Bosna halkına yapılan insani ve mali yardımın acilen ve büyük ölçüde artırılmasını talep ediyoruz."

**TÜRK-İŞ Genel Başkanı
Bayram Meral**

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesislerine el konulması ve tesislerin özelleştirilmesi yolundaki girişimlerin durdurulmasını istedi.

"Aksi halde genel greve kadar uzanan meşru ve demokratik eylemleri derhal uygulamaya koyacağız" diyen MERAL, **"Tapunun delinmesinin"** izin vermeyeceklerini söyledi.

Bayram MERAL 11 Mart'ta düzenlediği basın toplantısında şunları söyledi:

"Türkiye'de işçiler ve işverenler, yaklaşık 50 yıldır ödedikleri sosyal sigorta primleri ile bugünkü Sosyal Sigortalar Kurumu'nu yarattılar.

1991 yılı sonu itibarıyla Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 22 bin yatak kapasiteli 96 hastahanesi, 2 bin yatak kapasiteli 6 doğumevi, 2 bin yataklı 3 sanatoryumu, 171 dispenseri, 179 sağlık istasyonu, 8 dış tedavi ve protez merkezi vardır.

Anayasamız, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir sosyal hukuk devleti olduğunu açıkça belirtmektedir.

Sigortalı işçiler, yıllar boyu, hem vergi ödeyerek, hem de sosyal sigorta primi ödeyerek, sağlık alanındaki ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun anti-demokratik yapısı nedeniyle, Kurum sigortalılar yarana işletilememiştir.

Dünyanın en yüksek oranlı sosyal sigorta priminin alındığı ülkemizde, SSK'nın sağladığı sağlık hizmeti yükler acıdır.

Ancak SSK'nın bu yetersizliği, sağlık hizmetlerinin kamu eliyle ve kâr amacı olmadan sağlanmasının bir sonucu değildir. SSK'nın anti-

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ilgililere uyandı bulundu...

"SSK sağlık tesislerine el konulması halinde genel grev hakkını kullanırız"

demokratik yapısının bir ürünüdür.

TÜRK-İŞ olarak, SSK'nın demokratik bir yapı ve işleyişe kavuşturulmasını, devletin de sosyal güvenliğin finansmanına katılmasını, SSK'nın sağlık hizmetlerinin nicelik ve nitelik olarak yükseltilmesini talep ediyoruz.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü tarafından Şubat ayı başlarında kamuoyuna açıklanan ve son biçimi 8 Mart günü hazırlanan Sağlık Kanunu Tasarısı Taslağı'nı da bu genel çerçevede içinde değerlendiriyoruz.

Bu taslak, SSK sağlık tesislerine, "hukuk devleti" anlayışı ile kesinlikle bağdaşmayacak bir biçimde elkonulmasını öngörmektedir. Elkonulan SSK sağlık tesisleri ise, daha sonra, özel sektöre devredilebilecektir.

Buna izin vermeyeceğiz.

Böyle bir adımı atmaya cüret edenler, karşılarında işçi sınıfının üretici, tüketici ve seçmen olarak gücünü bulacaktır.

TÜRK-İŞ, atacağı adımları son derece dikkatle hesap eden ve eylemlerinin meşruluk ve demokratikliğine büyük özen gösteren bir kuruluştur.

Yaklaşık 50 yıllık alınterimizin ürünü olan SSK sağlık tesislerine elkoymaya kalkınlar, Türkiye'de genel grev yapılımasını tahrik etkilerinin farkında olmalıdır.

Sağlık Kanunu Tasarısı Taslağı'nın 36. maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait hastahanelerin ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile "sosyal sağlık işletmesi" ne dönüştürülebileceği belirtilmektedir.

Taslağın geçici 2. maddesi de şöyle demektedir: "Diğer kamu kuruluşlarına bağlı hastahaneler ilgili Bakanlığın teklifi, Sağlık Bakanlığının uygun görmesi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile Sosyal Sağlık İşletmesi'ne dönüştürülür."

Bu hüküm yasalarsa, SSK sağlık tesisleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi, Sağlık Bakanlığının uygun görmesi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile SSK'ndan alınacak ve atamalı kişilerden oluşan bir genel kurul tarafından yönetilecektir.

Bu uygulama ile, SSK sağlık tesisleri yine kamu mülkiyetinde kalmakta, ancak yönetimleri SSK'ndan alınmaktadır. Devlet hastanelerinin sunduğu hizmeti artırarak hal-hal sağlık ihtiyacını karşılayamayanlar, devletin yükünü ve sorumluluğunu sigortalıların ve SSK hastanelerinin sırtına yıkmaktadır. SSK'nın zaten yetersiz olan sağlık hizmetleri, bu hastanelere sigortalı olmayanların da kabul edilmesiyle birlikte, daha da kötüleşecektir.

Ancak, sorun bununla da bitmemektedir.

Taslağın yine 36. maddesine göre, bu kamu hastahanelerinden yararlanma hakkı, yirmibeş yıllık özel sektöre devredilebilecektir.

Anayasamız, sosyal devletin kurulmasını emretmektedir. Ancak sigortalı işçi, hem vergi, hem de sosyal sigorta primi ödemekte, ama yine de tatmin edici bir sağlık hizmetinden yararlanamamaktadır.

Anayasamız hukuk devletin kurulmasını emretmektedir. Ama tasarının, işçi ve işverenlerin ödedikleri primlerle yaklaşık 50 yılda kurulmuş olan sağlık tesislerine tek kurşun tazminat ödenmeksizin el konulmasını istemektedir. Tasarınunla da yetinmemektedir. Tasarıya göre, bu tesislerden yararlanma hakkı, belirli bir bedel karşılığında özel sektöre devredilecektir.

Böyle bir uygulama tapunun delinmesidir. Böyle bir uygulama sağlık hizmetlerinin olağanüstü bir biçimde pahalılaşması sonucunu da getirecektir.

Böyle bir girişim karşısında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet Moğultay'ın sessizliğini de yadırgıyoruz.

Böyle bir girişim, işçi sınıfını ve sendikacılık hareketini yok saymaktır.

Bu taslağın sözkonusu maddeleri derhal değiştirilmezse, TÜRK-İŞ, Bakanlar Kurulu'nu toplayacak, bu konudaki sorumluluğunu yerine getirecek, gerektiğinde genel greve kadar uzanan meşru ve demokratik eylemlerine derhal başlayacaktır. İlgililere duyuruyoruz."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, hazırlanan tasarıda, Üniversite ve Milli Savunma Bakanlığı hastanelerine dokunulmadığını, eskiden de böyle bir girişimin TÜRK-İŞ tarafından önlendiğini hatırlattı ve konuşmasını şöyle bitirdi: "Biz SSK'nın demokratik bir yapıya kavuşmasını beklerken, böyle bir hareketle karşılaşmış bulunuyoruz. TÜRK-İŞ olarak buna karşı çıkacağız. SSK'nın yönetimini devlet yapmaktadır. İyi hizmet yapamıyorsa kusuru devletindir. Biz onlara soruyoruz; niye iyi çalışmıyorsunuz? TÜRK-İŞ SSK'ya sahip çıkacaktır."

SSK nasıl kurtulur?

**TÜRK-İŞ Genel Başkanı
Bayram Meral:**

"SSK devletin keyfiliğinden kurtarılmalı"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, SSK'nın içinde bulunduğu açmazdan kurtulması için Kurumun yapısının değişmesi gerektiğini belirterek, "SSK'nın devletin bugünkü keyfiliğinden kurtarılması gerekir" dedi.

Meral, A.A. Muhabirine yaptığı açıklamada, SSK'nın kurtulması için SSK'nın menkul ve gayrimenkullerinin çok iyi değerlendirilmesi, yıllardır tahsil edilemeyen prim alacaklarının tahsil edilmesi gerektiğini kaydederek şöyle konuştu:

"Daha önemlisi SSK'nın devletin bugünkü keyfi yönetiminden kurtarılması lazımdır. SSK'ya gelir temin eden işçi ve işveren kesimi yönetiminde de söz sahibi olmalıdır. Bugün SSK'ya üç kuruşluk bir katkısı olmayan devlet, yıllardır kurumun gelirlerini savurgan bir şekilde, hovardaca kullanarak kurumu zarara uğratmıştır.

SSK'nın yönetiminin demokratikleştirilmesi ve özleştirilmesinin şart olduğuna işaret eden Meral, prim alacaklarının tahsil edilmesinin yanında bu primlerin zamanında tahsil edilmesinin de çok önemli olduğunu vurguladı.

DÜŞÜK KREDİ

Meral, çok sayıda kaçak işçi çalıştırıldığını, çoğu işverinde de işçilerin maaşlarının bordroda düşük gösterildiğini ifade ederek, "Bunların çok iyi bir denetimle önlenmesi lazımdır. Bu önlemler taktilerinde hem vergi, hem de sigorta gelirlerinde büyük oranda bir artış olacaktır" diye konuştu.

Hükümetlerin zaman zaman kurumun gelirlerini arttırmak için prim oranlarının artırılmasını düşündüğünü kaydeden Meral, şöyle devam etti:

"Bugün kurumun prim alacakları bazı çevrelerce düşük kredi şeklinde kullanılmakta, kuruma yatırılmamaktadır. Kurum alacaklarının tahsil edemezken prim miktarlarının artırılması bu çevrelerin kredi miktarlarının artırılmasına, yeni kaynaklar yaratılmasına neden olur.

Yukarıda saydığım durumlar hayata geçirilirse SSK büyük ölçüde rahatlayacak, sıkıntıları büyük oranda hafifleyecektir. Yasal bir değişiklik lazımdır. Ciddi tedbirler alınmadığı sürece, prim alacakları tahsil edilmediği sürece elbetteki SSK sıkıntıya girecektir."

**TİSK Genel Sekreteri
K. Atasayar**

"SSK finansmanına devlet katılmalı"

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Kubilay Atasayar, SSK'nın sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için yapay çözümler yerine radikal tedbirlere ihtiyaç bulunduğunu söyledi.

Atasayar, A.A. muhabirine yaptığı açıklamada, SSK'nın asli fonksiyonu olan sigortacılık konusuna önem vermesini, hastane işletmeciliği gibi yan hizmetleri ise özel kuruluşlara devretmesini önerdi.

SSK'nın iflasın eşiğine geldiği iddialarının inandırıcı olmadığını, ancak kurumun ilah edilmesi gerektiğini belirten Atasayar, prim artışı şeklindeki tedbirlerin çözümü yönelik olmadığını, hattâ daha fazla sorun yaratıcı nitelik taşıdığını kaydetti.

Sosyal güvenliğin bir devlet politikası olmasını, devletin özel sigortacılığın alanlarını kısıtlayan yasakları kaldırmasını isteyen Atasayar, özel sigorta şirketlerinin sosyal güvenlik sistemini tamamlayıcı bir rol üstlenmesi gerektiğini ifade etti. Atasayar, SSK ile ilgili önerilerini şöyle sıraladı:

— Kurumun teşkilat kanunu, siyasi müdahaleleri azaltacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

— Kurum, yan hizmetlerini tedricen özelleştirmelidir.

— Kurumda, fon yönetimine geçilerek, rantı olmayan taşınmaz mallar satılması ve gelirlerinden yararlanılmalıdır.

— Borçlanma, özel emeklilik ve erken emeklilik gibi yapay ve sisteme yük getiren uygulamalar terk edilmeli, en azından teşvik edici olunmamalıdır. Bu durum, bireylerin imtiyazlı uygulamaya beklentilerine de son verecektir.

— Kurum, yan hizmetlerini özel kuruluşlara devretmeli, asli fonksiyonu olan sigortacılık konusuna önem vermelidir.

— Sosyal sigortalıların finansmanına devlet katkısı bulunmalıdır.

**SSK Genel Müdürü
K. Kılıçdaroğlu**

"Sosyal güvenlik kuruluşları birleşmeli"

Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) Genel Müdürü Kemal Kılıçdaroğlu, sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgili sorunların giderilmesi için bu kuruluşların özerk bir kurum olarak tek çatı altında toplanmaları gerektiğini söyledi. Kılıçdaroğlu, özellikle vergi mükelleflerinin prim ödemeleriyle, kurumların bunların tahsilinde yaşadığı güçlüklerin ortadan kalkacağını bildirdi.

Genel Müdür Kılıçdaroğlu, A.A. Muhabirinin sorularını yanıtlarken, SSK'nın içinde bulunduğu güçlükleri şöyle sıraladı:

— Prim karşılığı olmadan ödenen sosyal yardım zammı. (Her emekliye her ay 975 bin lira. Ayda toplam 1.6. trilyon lira)

— Kurumun kendi kaynaklarını kendi tercihleri doğrultusunda değerlendirememesi.

— Kurum sıkıntıya düştüğünde palyatif önlemlere başvurulması,

— Erken emeklilik, borçlanma gibi uygulamalarla aktüeryal dengelerin bozulması,

— Asil işlevi sigortacılık olması gereken Kuruma, hastane hizmetleri gibi işlerin yaptırılarak amaçtan uzaklaştırılması,

— Prim tahsilatında yaşanan güçlükler,

— Emekli sayısının sürekli artmasına karşın, sigortalı sayısının aynı oranda artmaması.

ÖZERK BİR KURUM

73 trilyon liralık bütçeye sahip olan Kurumun her ay 2.8 trilyon lira maaş ödemesi bulunduğunu anımsatan Kılıçdaroğlu, en büyük sıkıntının nakit akışından kaynaklandığını ifade etti. Aktif sigortalı pasif sigortalı oranının, aktif sigortalı aleyhine bozulmasının Kurumun üzerine düşen yükü giderek artırdığını anlatan SSK Genel Müdürü Kılıçdaroğlu, sorunların çözümü konusunda şöyle konuştu:

"Sosyal yardım kuruluşlarının sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için sorunu erteleyen ve daha sonra büyüyerek ortaya çıkmalarına neden olan palyatif önlemlerden kaçınmak lazım. Kesin çözüm için, önce sosyal güvenlik kuruluşlarının tek çatı altında toplanması lazım. Tek çatıdan kastettiğim üçünün tek genel müdürlük adı altında değil, gerçek anlamda idari ve mali açıdan özerk bir birim olması lazım. Bu da müsteşarlık ya da bir başkanlık şeklinde olabilir. Başkanlık en idealidir."

İşsizlik ve İstihdam sorunu tartışıldı..

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral:

"Belirli çevreler işsizliği silah olarak kullanıyor"

"Bazı işverenler kârdan fedakarlık yapacaklarına, işsizlik tehdidini kullanarak toplumsal sorunlara yol açıyor"

Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından düzenlenen "İşsizlik Sigortası ve İstihdam" konulu panel 10 Mart'ta Üniversite 100. Yıl Konferans salonunda yapıldı.

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ertan Oktay'ın yönettiği panelde, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Refik Baydur, SBF Öğrenim Üyesi Prof. Dr. Alpaslan Işıklı ile İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü Doç. Dr. Mete Törüner konuşmacı olarak katıldı.

Panelde konuşan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, işsizliğin yaygınlaştığı ülkelerde toplumsal huzur ve siyasal istikrarın ortadan kalktığını, suç işleme oranlarının arttığını, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da terör olaylarının artmasında işsizliğin büyük rol oynadığını belirtti ve Türkiye'nin bugün çok ciddi ve giderek büyüyen bir işsizlik sorunu ile karşı karşıya bulunduğunu açıkladı.

Meral daha sonra şöyle dedi:

"Durum geçmişte bu kadar büyük boyutlu değildi.

Hatırlanacağı gibi, 1960'lı yıllarda tam istihdam amacından söz edilirdi.

1970'li yıllarda bile vasıflı bir işçi uzun süre işsiz kalmazdı. Bir işyerinden ayrılrsa bile, kısa bir süre sonra bir başka işyerinde iş bulabilirdi.

Bu günler geride kalmıştır.

Bugün genciyle, yaşlısıyla,

Gazi Üniversitesince düzenlenen panele katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, işsizlik ve işsizlik sigortasıyla ilgili Konfederasyon görüşlerini açıkladı.

erkeğiyle, kadınıyla, tüm işçilerin korkulu rüyası, işsizliktir.

Türkiye'de işsizlik artık korkutucu boyutlara ulaşmıştır.

İş bulma umuduyla, TÜRK-İŞ Genel Başkanı olarak bana yapılan başvurular bile yürekler acısı bir tablo sunmaktadır.

24 Ocak istikrar programı ve özellikle de 12 Eylül darbesi son-

rasında bu sorun daha da büyümüştür. Ülkemizde yatırımların iyice azaltılması ve işverenlere işçi çıkarma konusunda tanınan geniş özgürlük, işsizliği artırmıştır ve daha da artırmaktadır.

Dünyada ve Türkiye'de belirli çevreler, işsizlik olmasını istemektedir.

İşçi, işgücünü satarak geçimini

sağlayan insandır.

İşsizlik yoksa, satılan işgücü bulunmaz Hint kumaşı gibi parhalıya gider.

İşsizlik çoksa, damping olur. Aç kalmak istemeyen işsizler, boğaz tokluğuna çalışmayı kabullenirler.

İşverenler daima bu işsizlik silahını ellerinde bulundurmak isterler. Bir toplumda işsizlik arttıkça, işçiler taleplerini daha sınırlı tutmaya başlarlar. Sendikalar zayıflar. İşverenlerin karları artar.

Sendikalarımız ve üyelerimiz 1989 yılından beri başarılı bir mücadele veriyor. Ücretlerimizin satınalma gücünü artırdık.

Son yıllarda toplu sözleşmelerdeki başarılarımızın hemen ardından, yaygın bir biçimde işçi çıkartmalar ve işçi çıkartma tehditleri başladı.

Bazı işverenler, kârlarından bir parça fedakarlık yapacaklarına, işsizliği artırarak ve işsizlik tehdidini kullanarak büyük toplumsal sorunlara yol açıyorlar.

Bazı işverenler, işsizlik sorununu kullanarak, ucuza çalışacak ve sesini çıkarmayacak işçi istiyorlar.

Sendikalar olarak buna izin vermeyeceğiz."

TÜRK-İŞ'in, işsizliğin azaltılması ve tam istihdama ulaşılması konusunu bir hedef aldığını belirten TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, 1946 yılından bu yana sendikaların istekleri arasında işsizlik sigortası kulumasının yer aldığını, günümüze kadar birçok tasarılar hazırlanmasına rağmen sonuç alınmadığını, son olarak günümüzde de Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığının bu konudaki çalışmalarını desteklediklerini söyledi.

İşsizlik Sigortası ile kıdem tazminatı arasında bir bağ kurulmaya çalışıldığını, bunun yanlış bir uygulama olacağını, kurulması gereken bağın ihbar tazminatı ile işsizlik sigortası olması gerektiğini belirtti.

İşsizlik Sigortasının bir an önce kurulmasını isteyen TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, tasarıda işsizlik ödeneğinin net kazancın yüzde 45'inin önerildiğini, bu oranın yükseltilmesi gerektiğini, devletin de prime esas ücretin yüzde 2'si oranında katkıda bulunmasını istedi.

TÜRK-İŞ'İN RAMAZAN BAYRAMI MESAJI...

"Toplumumuzun haklı isteklerini demokratik mücadele ortamında gerçekleştirmeye kararlıyız..."

TÜRK-İŞ, İslâm dünyasının kutsal günlerinden bin olan Ramazan Bayramı'nın; ulusumuza ve tüm müslümanlara mutluluk, refah ve huzur sağlaması ve insanlık âleminin kardeşlik duygularını pekiştirmesi âleğinde bulunurken, dünyanın gözleri önünde müslüman Bosna-Hersek halkına karşı işlenen insanlık dışı vahşetin sona erdirilmesi çağısını bir kez daha yapma gereğini duymaktadır.

Refah ve huzur; çağımızın çözüm bekleyen en önemli sorunu olma niteliğini, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sürdürmektedir.

Toplumumuzun büyük bir kesimi; özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik ve adil bir düzenin yerleşmesini, ekonomimizde, hukuk, yönetim ve sosyal devlet ilkelerinde çağdaş bir düzeye ulaşmamızı büyük umutlarla beklemektedir.

TÜRK-İŞ yıllardan beri, sadece işçi sınıfının değil, toplumun her kesiminin ve öncelikle tüm çalışanların, daha özgür, daha eşitlikçi, huzur ve refaha kavuşması mücadelesini eksiksiz sürdürme kararlılığı içinde bulunmaktadır.

Demokrasiye işlerlik kazandırılması, özgürlükçülüğün demokratik yollarla eşitlikçiliğe dayandırılması, özellikle çalışanların demokratik haklarının ve özgürlüklerinin gerçekleştirilmesine bağlıdır. İşçi sınıfı bu haklarını sağlama mücadelesini verirken, toplumun her kesiminin ekonomik ve sosyal haklarının korunmasına büyük özen göstermekte ve bunu kaçınılmaz bir görev olarak sürdürmektedir.

TÜRK-İŞ bu amaçla;

12 Eylül ara rejiminin kalıntısı Anayasa ve yasalardaki anti-demokratik hükümlerin kaldırılması,

Başta çalışma yaşamımız olmak üzere, demokratikleşme hareketinin toplumun her kesimi

için gerçekleştirilmesini,

Ekonomide, dar ve sabit gelirlerle tüm çalışanlar lehine kalıcı ve adil reformların yapılmasını, enflasyonun ciddi bir şekilde düşürülmesini,

Emeğin yarattığı değer, emeği verenlere adil bir biçimde verilmesini,

Toplu sözleşme hakkının müdahalecilikten kurtarılmasını ve grev yasalarının uluslararası normlara göre düzenlenmesini, lokavtın kaldırılmasını,

İşçilere, çalıştıkları işyerlerinin yönetiminde söz ve karar sahibi olmalarının sağlanmasını,

İşsizliği azaltıcı yatırımlara, geri kalmış bölgelerden başlanarak hız verilmesini,

Tamam işçilerinin yasal güvenceye kavuşturulmasını,

Giderek yaygınlaştırılan ve sendikasıylaştırma hareketine hız veren taşeron uygulamalarına son verilmesini,

Çalışma yaşamımızda önemini artıran iş güvencesinin yasalalaştırılmasını,

Kamu kesimi işveren sendikalarının devreden çıkarılmasını,

Ülkede huzur ve güvenin yerleşmesi için; başta terör olmak üzere, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ciddi önlemler alınmasını istemekte ve bu haklı taleplerini demokratik bir mücadele ortamında gerçekleştirmeye kararlı bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ, yıllardan beri savunduğu ve gerçekleştirmesini arzuladığı bu sorunları, Ramazan Bayramımız dolayısıyla ilgililere ve toplumumuzun her kesimine bir kez daha hatırlatmayı görev saymaktadır.

Daha mutlu, huzur ve refah dolu bayramlara erişmemiz dileğiyle, ulusumuzun Ramazan Bayramını kutlans.

ŞEMSI DENİZER: "Ülkenin temel sorunu demokratikleşmeye paralel olarak ekonominin etkin ve verimli çalışmasıdır"

● Tek Gıda-İş Genel Başkanı Orhan Balta MPM Yönetim Kurulu Üyeliğine seçildi.

Milli Prodüktivite Merkezi'nin 32. Genel Kurulu 30 Mart'ta yapıldı. Genel Kurulda bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizer "Ülkenin bugün çözüm bekleyen temel sorunu, demokratikleşme çabalarına paralel olarak ekonominin etkin ve verimli çalışmasıdır. Ulusal gelirin olabildiğince artırılmasıdır. Artan milli gelirin kesimler arasında hakça dağıtılmasıdır" dedi.

Hükümet, işveren, üniversite ve diğer kesimlerin temsilcilerinin konuşmalarından sonra söz alan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizer özetle şunları söyledi:

"Verimlilik olgusu; çok değişik boyutları olan, tek tek insanların ve bütün bir toplumun çalışmaya yaşamaya biçimi ve alışkanlıkları ile yakından bağlantılıdır. Bu kapsamda, ülkede egemen olan ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapının doğrudan etkisiyle karşı karşıyadır.

Türkiye ikibinli yılların eşğinde, demokrasiyi tartışılır konumdan çıkarmak ve çoğulcu, özgürlükçü gerçek demokrasiyi yaşatmak zorundadır. Demokratik, laik cumhuriyeti yaşatmak görevi toplumu oluşturan bütün kesimlerin ortak görevi ve sorumluluğunda olmalıdır.

Ülkenin bugün çözüm bekleyen temel sorunu, demokratikleşme çabalarına paralel olarak ekonominin etkin ve verimli çalışmasıdır. Ulusal gelirin olabildiğince artırılmasıdır. Artan milli gelirin kesimler arasında hakça dağıtılmasıdır.

Ekonomide etkinliğin sağlanması, artan refahın toplumda adaletli biçimde dağılımı, ancak demokratik düzenin kurumlarına işlerlik kazandırarak sağlanabilecektir. Bu bakımdan TÜRK-İŞ olarak bizler son on yıldır "12 Eylül Hukuğu" nun ortadan kaldırılmasını ısrarla talep ettik, takipçisi olduk.

"Demokratikleşme" talebi 1990'lı yılların toplumsal rüzgarı olmuştur ve bu doğrultudaki vaatler yanlış bulunmuştur. Ne yazık ki, bu rüzgarın arkalarına alarak halka umut veriler uygulamalarıyla hayal kırıklığı yaratmışlardır.

Anayasa ve yasalarda temelden bir değişiklik gerçekleştirilmediği sürece, yapılan ya da yapıldığı söylenen düzenlemeler fazla bir şey ifade etmeyecektir. Yüzeysel yaklaşımlarla değişikliklerin yapılmış gibi gösterilmesi de son derece yanlıştır.

TÜRK-İŞ olarak Anayasa ve yasalarda yapılmasını zorunlu gördüğümüz ve çeşitli platformlarda

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Denizer ve Orhan Balta MPM Genel Kurulunda konuşurken.

açıkladığımız değişiklik öneri ve taleplerimizi sıkı takipçisi olduğumuzu bu vesileyle bir kez daha ifade ediyorum.

Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülke, dünyadaki bu değişime ayak uydurmak zorundadır. 1990'lı yıllarda hızlı ve istisnai bir büyümeyi sanayileşme ile sağlamak durumdayız. Bu bakımdan sanayi politikaları ekonominin ana eksenini olmalıdır.

Sanayinin kaynak yaratma mekanizması yeniden ve sağlıklı biçimde kurulmalıdır. Kuşkusuz kaynak sorununun çözümü, geçmiş dönem yapıldığı gibi çalışanların gelirleri azaltılarak sağlanamaz. 1990'ların dünyasında rekabet, fiyatları ek olarak teknolojinin ve bilginin ön plana çıkmasıyla mümkün olmaktadır.

Düşük ücretler ekonomisi aynı zamanda düşük verimlilik ekonomisidir.

Türkiye'de yapılan çalışmalar göstermiştir ki; verimlilik artışını sağlayan en önemli faktör ölçek büyümesidir. İkincisi işçi başına düşen sermaye miktarıdır.

Verimlilik artışı pek çok faktörün karmaşık etkileşimi sonucu sağlanabilmektedir. Türkiye'de gerek ülke düzeyinde, gerek işletme ölçeğinde, verimliliği olumlu yönde etkileyebilecek yapılamamış maaşlar sağlıklı olarak kurulamamıştır.

2000'li yıllara doğru Türkiye ekonomisine yeni bir yön, yeni bir ufuk verecek atılımlara ihtiyaç bulunmaktadır. Geçmişte sağlanan nisbi gelişmelerin yakın gelecekte etkisi sınırlı kalmaya mahkumdur.

Dünya ekonomisindeki ve teknolojik gelişmelerdeki dinamiği yakalayan bir politikanın oluşturulması ve yürürlüğe konulmasına bugün büyük ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu doğrultuda hedefimiz; toplumu tümüyle kucaklamak, Türkiye'de yaşayan herkes için, özlemini duyduğumuz çağdaş standartlara uygun bir yaşama düzeyini sağlamaktır.

Sosyal ve siyasal grupların barış içinde bir arada ortak hedefe yönelmeleri, bir anlamda toplumu oluşturan kesimler arasında adaletli bir dengenin gözetildiği yapıda mümkündür.

Bu ortamın temelini kuşkusuz, Anayasamızda da ifadesini bulan, "sosyal devlet" ilkesinin egemen kılınması oluşturmaktadır.

Genel Kurulda yapılan seçimlerde, MPM Başkanlığına Nazım Düzenli, Yönetim Kuruluna da Orhan Balta, Furkan Çulha, Güngör Yener, Prof. Dr. Kamran Çevik ve Hüseyin Ateş göreve getirildi.

ETUC İcra Kurulunda konuşan Bayram Meral:

"TÜRK-İŞ sendikalar bütünlüşmede üzerine düşeni yapmıştır.."

Bayram Meral,
"Türkiye'de
demokratikleşme
yolundaki
girişimlere
rağmen, bir çok
antidemokratik
yasa ve
yönetmelik
yürürlüktedir."
dedi.

İşverenlerin
sendikasılaşdırma
da ortak hareket
ettiklerini belirten
Meral,
sendikaların tek
yumruk olmaları
gerektiğini
söyledi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, 4-5 Mart tarihlerinde Brüksel'de yapılan, kısa adı ETUC olan, Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu İcra Kuruluna katılarak bir konuşma yaptı. Meral; "**Türkiye'de demokratikleşme yolunda girişimler olmasına rağmen, birçok anti-demokratik yasa ve yönetmelik halen yürürlüktedir**" dedi.

Konuşmasına, Yol-İş Sendikası hakkında bilgi vererek başlayan Bayram Meral, başkan bulunduğu sendikasının kamu ve özel sektörde üye sayısı açısından Türkiye'nin en büyük kuruluşlarından biri olduğunu, Uluslararası Kamu Hizmetleri Federasyonu (PSI) ve Uluslararası Ağaç ve İnşaat İşçileri Federasyonu (IFBWW) ile Avrupa İnşaat ve Ağaç İşçileri Federasyonu (EURO-IFBWW) üyesi bulunduğunu söyledi.

7-13 Aralık 1992'de yapılan TÜRK-İŞ Genel Kurulunda TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçildiğini de belirten Bayram Meral, Yönetim Kurulunun geçmişte olduğu gibi, gelecekte de uluslararası ilişkilere büyük önem vereceğini, zira sendikalar dayanışmanın 1980 yılında ülkemizde yapılan askeri müdahale sonrası daha iyi anlaşıldığını,

o dönemde büyük destek ve dayanışma gördüklerini söyledi.

Konuşmasını, Türkiye'deki siyasi gelişmelerden de bilgi vererek sürdüren Bayram Meral, daha sonra sendikal çalışmalar hakkında şunları söyledi:

"Bugün DİSK açılmıştır. Göreve geldiğim günde yaptığım ilk çağrı, bugün Türkiye'de sendikacı işçinin yüzde 85'ini bünyesinde toplayan TÜRK-İŞ çatısı altında bütünlüşmektir. Böyle bir birleşmede her türlü fedakârlığı yapacağımızı DİSK'e ve diğer konfederasyon olan Hak-İş'e bildirdik. Ne yazık ki olumlu cevap alamadık.

Türkiye'de özelleştirme ve taşeronlaşma yoluyla çok sayıda işçi işinden atıldı. Sendikasılaştırmaya yönelik işverenlerin birlikte hareket ettiği bir ortamda, sendikaların işverenler ve Hükûmete karşı tek yumruk olması gerekirken, üzümlere ifade etmek isterim ki, sendikalar bugün birbirleriyle uğraşmakta ve işçileri kendi taraflarına çekmek için çalışmaktadırlar. Sendikaların bu rekabeti, işverenlere ve hükûmete yaramaktadır."

TÜRK-İŞ Yönetiminin, haksızlıklara ve anti-demokratik düzen-

lemelere, baskıya, zulme, ırkçılığa ve her türlü ayrımcılığa karşı ciddi mücadele içinde olduğunu belirten Bayram Meral, 2 Nisan Avrupa Eylem Günü ile ilgili olarak hazırlıkların da yapıldığını sözlerine ekledi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, İcra Kurulu üyesi olarak katıldığı ilk ETUC İcra Kurulu toplantısı münasebetiyle ikili görüşmelerde de bulundu. ETUC Genel Başkanı ve daha sonra Genel Sekreteri ile görüşen Meral, Avrupa Topluluğu Sosyal ve Ekonomik Komite'nin Türkiye raportörü İtalyan bakan Giacomo Cassina ile de temaslarını sürdürdü ve TÜRK-İŞ olarak, Türk Hükûmetinin AT'ye tam üyelik başvurusunu desteklediklerini belirtti.

Türkiye raportörü Cassina bu görüşmede, Türkiye'nin AT ile ilişkilerini canlandırması için AT Ekonomik ve Sosyal Komiteye başvurduğunu, bu başvuruya karşı çıkanların olmasına rağmen, ılımlı bakanların çoğunlukta bulunduğunu, Komite'den bir heyetin yakında Türkiye'yi ziyaret edeceğini söyledi.

**PANEL:
"ÜLKEMİZDE
SAĞLIK SİSTEMİ
NASIL OLMALI?"**

"SSK, özel sektör ve kamu açıkları için

ucuz finansman kaynağı olmuştur"

Bayram Meral, Paneldeki konuşmasında Sağlık Kanununun taslağındaki şekliyle çıkmasına izin vermeyeceklerini söyledi.

Ankara Tabip Odası tarafından düzenlenen **"Ülkemizde sağlık sistemi nasıl olmalı"** konulu panel 12 Mart'ta SSK. Dışkapı Hastanesinde yapıldı.

Çok sayıda doktorun katıldığı panelde bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, **"Sendikalar olarak mücadelemizin amacı, temsil ettiğimiz üyelerimizin, işçi sınıfının ve tüm çalışanların, refah ve mutluluk içinde yaşamasıdır. Refah ve mutluluk, ancak sağlıklı olmakla mümkündür"** dedi.

TÜRK-İŞ olarak, sağlık hizmetlerinin kamu kurum ve kuruluşları eliyle yürütülmesinden yana olduğunu belirten Bayram Meral, özel sektörün sağlık hizmetlerine girmesiyle maliyetlerin hızla arttığını, koruyucu hekimliğin ihmal edildiğini söyledi.

SSK'nın sunduğu sağlık hizmetlerinde büyük eksikliklerin olduğunu, ancak TÜRK-İŞ olarak bu eksikliklerin giderilmesinde nicelik ve nitelik olarak SSK'nın söz sahibi olması gerektiğini vurgulayan Bayram Meral, zaman zaman alkışlarla karşılanan konuşmasında özetle şöyle dedi:

"SSK'nın sağlık hizmetindeki yetersizliklerini, sağlık hizmetlerinin kamu kurumları eliyle sürdürülmesinin başarısızlığı olarak gözetmek isteyenlere katılmamız ise mümkün değildir.

DÜŞÜK FAİZLİ KREDİ KAYNAĞI

SSK, yıllardır, özel sektör için düşük faizli kredi kaynağı ve kamu kesimi açıkları için ucuz finansman kaynağı olarak kullanılmıştır. Böylece, bir dönem 233 bin sigortalıyı ev sahibi yapacak konut kre-

dilerini veren SSK, bugün ilaç şirketlerine olan borçlarını ve işçi emeklerine vergi idarelerini ödemekte zorlanmaktadır.

Devletin görevi, vatandaşları için güvenli bir gelecek yaratmaktır. Bunun için çeşitli ülkelerde devlet bütçesinden sosyal yardım verilmektedir. Türkiye'de ise, devletin sırtındaki bu sorumluluk, SSK'ya yıkılmıştır. SSK, işçi emeklilerine, karşılığında prim almadığı bir sosyal yardımı ödemek zorunda bırakılmıştır.

SOSYAL GÜVENLİĞE DEVLET KATKISI

Hemen hemen bütün ülkelerde devlet, sosyal güvenliğin finansmanına katkıda bulunur. Türkiye'de ise bulunmaz. Aksine, SSK kaynaklarını kurutur ve SSK'ya olan borçlarını ödememez.

SSK, prim gelirlerini zamanında elde edememektedir. SSK'nın nakit varlığı geçmişte Kurum açısından en yararlı biçimde kullanılmamıştır. SSK'nın malvarlığı geçmişte iyi değerlendirilmemiş, birçok gayrimenkulü yıllarca çok düşük bedeller karşılığında kiralanmıştır.

SSK'nın bu yollarla budanan gelirleri de, sigortalılar ve onlara hizmet sunan sağlık personeli için kullanılmamaktadır.

SSK'nın sağlık giderlerinin önemli bir bölümünü ilaç harcamaları oluşturmaktadır. SSK ilaç ve Tıbbi Malzeme Sanayii Müessesesine gerekli kaynak sağlanmamakta, Kurumun ilaç ihtiyacında kendi fabrikasının üretimi çok yetersiz bırakılmaktadır. SSK, ilaç fab-

rikasını geliştir ve ilaç dışındaki tıbbi malzeme üretimini artırır, kaynakları daha akıllıca kullanılmış olacaktır.

Hastalık sigortası giderleri içinde harçta yapılan işlere ve anlaşmalı doktor ve müesseselere yapılan işlere ödenen para son yıllarda hızla artmıştır. SSK, kendi sağlık tesislerini geliştireceğine ve sağlık personelinin artıracağına, özel kuruluşları destekleme politikasına yönelmiştir. Bu yolla harcanan kaynak 1988 yılında 116 milyar lira iken, 1991 yılında 1 trilyon 45 milyar liraya yükselmiştir. Kurum dışı tedavilerde sigortalıların harcamaları çeşitli yollarla gerçek- dışı biçimde şişirilmiş ve SSK soyulmuştur.

SAĞLIK KANUNU TASLAĞI

Son olarak da Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü tarafından hazırlanan Sağlık Kanunu Tasarı Taslağı hakkında birkaç cümle söylemek istiyorum.

Sağlık Kanunu Tasarı Taslağı, SSK sağlık tesislerine el konulmasına ve bunların özelleştirilmesine olanak tanımaktadır.

Türkiye'de devlet, sosyal sigortalıların finansmanına katılmadı. Yaklaşık 50 yıldır işçilerin ve işverenlerin ödedikleri primlerle kurulan SSK sağlık tesislerine kamu- laştırma bedeli ödemedi el koymak, sosyal hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmaz.

Buna izin vermeyeceğiz.

Bu taslağın söz konusu maddeleri derhal değiştirilmezse, TÜRK-İŞ, Başkanlar Kurulu'nu toplayacak ve gerektiğinde genel greve kadar uzanan meşru ve demokratik eylemlerine derhal başlayacaktır."

TÜRK-İŞ Genel Eğitim ve Genel Teşkilatlandırma Sekreterleri, Başbakanlık Basımevinde grevci işçilerle

Basın-İş, Başbakanlık Basımevinde grevde...

"Resmi Gazete"yi basan Başbakanlık Basımevinde çalışan Basın-İş Sendikası işçileri 2 Mart'ta greve başladı. Ancak, grevin başlaması üzerine, Resmi Gazete'nin özel bir basımevine ihale edilmesi, Başbakan Süleyman Demirel'in "**grev kancısı**" olarak suçlanmasına yol açtı.

Basın-İş Sendikası, 5 aydır süren toplu sözleşme görüşmelerinin sonuçlanmaması üzerine 194 işçinin çalıştığı Başbakanlık Basımevinde 2 Mart'ta grev başlattı. Basın-İş Sendikası Genel Başkanı Ali Ekber Güvenç, grevi başlatırken yaptığı konuşmada, bu grevin başlatılmasında tek sorumlunun siyasi iktidar olduğunu belirterek, Resmi Gazetenin, grevden iki gün önce başka bir basımevinde basımının ihale edilmesini eleştirdi. Başbakan Süleyman Demirel'e "**Benim işçim diyen Başbakan, işte sizin işçiniz burada, siz neredesiniz?**" diye seslenerek "**Bu grevin sorumluluğu hükümetindir. Dünyanın hiçbir yerinde başbakanlar grev kancılığı yapmaz. Hükümet programında demokrasi ve insan haklarını öne çıkartan hükümetin başında oturan başbakan, grev kancılığı yapıyor. 2 gündür Resmi Gazete başka matbaada basılıyor. Grev kancılığı insanlık ve anayasa suçudur**" dedi.

Grevin başlama törenine katılan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizler de, siyasi iktidarın bu uygulamayla, seçim meydanlarında söylediklerinin tam tersini yaptığını ifade etti ve greve çıkan tüm işçilerin TÜRK-İŞ'in himayesinde olduğunu vurguladı.

DENİZERİN BASIN TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizler, Basın-İş Sendikasının Başbakanlık Basımevinde uygulamaya başladığı grev nedeniyle 2 Mart'ta bir basın toplantısı düzenledi.

Denizer basın toplantısında özetle şunları söyledi:

"Konfederasyonumuza bağlı Basın-İş Sendikamız, Başbakanlık Basımevinde bugün saat 10.00'dan itibaren grev uygulamaya başlamıştır.

194 işçimizin katıldığı grevi kırmak, sendikayı etkisiz hale getirmek, grev hakkını değişik yöntemlerle ortadan

kaldırmak için Sayın Başbakan, Resmi Gazete basımını kapalı zarf usulü ile ihaleye çıkmış, bir matbaayla anlaşarak 1 ve 2 Mart tarihli Resmi Gazeteleri bu matbaaya bastırmıştır.

TÜRK-İŞ olarak, gerek muhalefette iken öne sürülen vaadlere, gerek koalisyon hükümetinin kuruluşu sırasında hazırlanan ortaklık protokolü ve Hükümet programına bakarak; Hükümetin iki karnadını oluşturan DYP ve SHP'nin samimiyetine inanmak istedik.

Demokratikleşme sürecinin başlatılacağı yolundaki umutlarımız, aydın çevrelerce de benimsenmiş, geçmişte izlenen yanlış politikaların bir daha tekrarlanmamasına özen gösterileceği ve temel insan hakları, özgür sendikacılık konularında samimi oldukları sanılmıştır.

Sayın Demirel, işçi sınıfının oylarına talip olurken, kendince "Altın Üçgen" olarak sıfatlandığı bir grafik ortaya atmış, bunnu köşelerini ise Güçlü ve Özgür Sendika - Anlayışlı İşveren - Demokratik Devlet olarak belirtmiştir.

Aynı Sayın Demirel, şu anda kendisine bağlı Basımevinde uygulanan grev karşısında, bir nevi taşeron uygulamasına başvurarak grev kancılığı yaparak ne Anlayışlı İşvereni, ne de Demokratik Devleti temsil etmektedir.

Sayın Demirel, TÜRK-İŞ'in talepleri karşısında bütün istenilenlerin dışında daha da varsa onları da peşinen kabul ettiğini ifade etmiş, bu konuşmaları video bantıyla belgelenmiştir.

Alın terinin karşılığını vereceklerini ifade edip, işçi sınıfının oylarını alıncak, şimdi işçileri sefalet içinde bırakmanın, enflasyonun altında ezdirmenin yollarını ararken, grev kancılığından bile çekinmemektedirler.

1 Kasım 1992 tarihinden itibaren yenilenecek olan Başbakanlık Basımevi toplu sözleşmesinin çıkmaza girmesinin, grev hakkının kullanımında bu hakkın etkisiz hale getirilmesinin tek sorumlusu Sayın Başbakan ve onun bu uygulamasına seyirci kalan Hükümet üyeleridir.

TÜRK-İŞ olarak bu hükümete güvenimiz kalmamıştır."

Dergimiz baskıya verildiği güne kadar, Basın-İş Sendikasının Başbakanlık Basımevindeki grevi devam ediyordu.

Teksif Sümerbank'ta grev kararı aldı

Teksif Sendikasının örgütü olduğu Sümerbank işyerlerinde çalışan yaklaşık 25 bin işçi adına, 27 Ekim'den bu yana sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine 3 Mart'ta grev kararı alındı.

Konu ile ilgili olarak bir basın toplantısı düzenleyen Teksif Sendikası Genel Başkanı Şevket Yılmaz, koalisyon hükümetinin "**sendikacı hareketi içine sindiremediğini**" ifade etti.

Yılmaz, Sümerbank adına Kamu-İş ile yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde olumlu sonuç alınmadığını, kendilerine birinci altı ay için yüzde 30, ikinci altı ay için yüzde 23 oranında zam önerdiklerini, ay-sa 1992 yılı ikinci yarısında yenilenen sözleşmelerde birinci altı ay için yüzde 50, ikinci altı ay için yüzde 48 oranında zam verildiğini anımsatarak "**Bu üç-ret zammı dahil, Sümerbank işçilerine çok görülmüştür**" dedi.

Teksif Sendikası Genel Başkanı Şevket Yılmaz basın toplantısında şöyle dedi: "**Sayın Başbakan ve koalisyonun söz-de sosyal demokrat kesimi, grev ertelemeleriyle işe başla-çıkılanda asıl niyetlerini sergilemişler, önceki iktidarların işçi düşmanlığına varan politikalarından farklı politika üretmeyeceklerini göstermişlerdir.**"

THY'da toplu sözleşme imzalandı

Türk Hava Yollarında çalışan yaklaşık 8 bin işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanarak sözleşme imzalandı.

Anlaşma, Hava-İş Sendikası yöneticilerinin 3 Mart'ta Kamu İşveren Sendikası 'TÜHİS' ile yaptıkları görüşmede sağlandı. Anlaşmaya göre THY işçilerinin ücretlerine birinci yılın birinci altı ayı için yüzde 35 artı 1 milyon lira, ikinci altı ayı için yüzde 25, ikinci yılın ilk altı ayı için yüzde 25 artı enflasyon, ikinci altı ayı için yüzde 20 artı enflasyon oranında zam yapıldı.

Hava-İş Genel Başkanı Atılay Ayçın, kendilerinin birinci yılın ikinci altı aylık zam oranını yüzde 48 düzeyine çekmeyi amaçladıklarını ancak olumlu bir sonuç alamadıklarını söyledi. Ayçın yaptığı açıklamada "**Yüksek Hakem Kuruluna gitmek için yasal süremiz dolmak üzere idi. Ya sözleşmeyi imzalayacaklık, ya da YHY'ya gönderecektik. Biz YHK'ya göndermeyi tercih etmedik**" dedi.

**TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri
Enver Toçoğlu**

Kamuoyunda "Süper emekliler" olarak tanımlanan 62 bin emeklinin durumlarını düzeltmek amacıyla, "Sosyal Sigortalar Kanununun bir maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı" 11 Mart'ta TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülerek kabul edildi.

Komisyon, TÜRK-İŞ'in de önerisi ile yürürlük tarihini 1.1.1993 olarak kabul etti.

Komisyon çalışmalarına katılan TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Enver Toçoğlu bir konuşma yaparak "Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda bu insanların hem maddi zararlarının telafisi ve hem de kalsalardaki emsallerine göre bugün alabilecekleri oranda bir aylığa sahip olabilmelerini sağlayan bu tasarımı memnuniyetle karşıyoruz" dedi.

Enver Toçoğlu komisyonda şu konuşmayı yaptı:

"Koalisyon protokolünde 'Süper emeklilerin durumları düzeltilmektedir', hükümet programında 'Süper emeklilerin durumları gözden geçirilecektir' şeklinde yer alan vaatlerin 17 ay sonra da olsa gerçekleştirilmesi memnuniyetimizi ifadeye mani teşkil etmemektedir.

Tasarı ile, 1.1.1988 tarihinden itibaren kademeli olarak devam eden işkenceye son verilmek istenmesi, hem sosyal devlet adına ve hem de Devletin yasalara güvenerek işlerinden ayrılmış emeklilik isteyen ve geçici gösterge tablo-

"Süper Emekliler" in durumlarını düzelten tasarını komisyonlardan geçti

Toçoğlu: "5 yıldır devam eden ayıp sona erecek"

sundan borçlanma yapan 62.000 işçi emeklisi adına önemli bir aşama olarak görülmekte ve değerlendirilmektedir.

Bu tasarının yasalaşması ile, 5 yıldır devam eden ayıplı uygulama son bulacağı gibi, bu insanların sorunlarına da kalıcı bir çözüm bulunmuş olacaktır.

Yine, koalisyon protokolünde ve hükümet programında yer alan bir vaat de, yerine getirilecek ve devlete güveni sarsan uygulama da son bulacaktır.

Ancak, aynı belgelerde yer alan "...memur ve emekli hukuku yeniden gözden geçirilecek, çalışanlarla onların emeklileri arasındaki farkın fazla açılması önlenecektir..."

"İşçi sigortalıları ile Bağ-Kur sigortalılarının emekli aylıkları sistemi gözden geçirilecek ve genel sosyal güvenlik ödemelerinde bir uyum sağlanmaya çalışılacaktır..." vaatlerine sıranın ne zaman geleceği, bu insanların emsallerine göre acımasız pençesinden ne zaman kurtarılacağı hususunun bu vesileyle yetkililere bir kere daha hatırlatılmasında yarar görmekteyiz. Yani, gösterge tablosundan emekliliğe hak kazananların içler acısı durumu ne zaman ve nasıl giderilecektir?

Tasarı ile ilgili görüşlerimize gelince:

1- Tasarının genel gerekçesinin son fıkrasındaki görüşe göre, 1.1.1993 tarihindeki emsal aylığın göstergesi 6650 olduğundan, bu insanların maddi mağduriyetleri ile, tek suçları olan Devlete ve devletin yasalarına güvenmenin sonucu çıktıkları sosyal ve maddi bunalımlar dikkate alınarak (a) bendindeki gösterge 6650 olarak düzeltilmelidir.

Geçici gösterge tablosundan borçlanma yapan kişiler, 1.1.1993 tarihi itibarıyla; yüzde 70 aylık bağlama oranına göre, iki milyon 547 bin 280 lira (4 milyon 200 bin TL. ödeyenler) ve iki milyon 694 bin 439 lira (5 milyon 40 bin TL. ödeyenler) aylık almaktadırlar.

Tasarının bu şekilde yasalaş-

ması halinde 6400 göstergeye tekabül edecek ödemelere göre, yine yüzde 70 aylık bağlama oranına göre 4 milyon 290 bin 200 TL. alabileceklerdir.

Bu ödeme, göstergenin 6650 olarak ele alınması halinde de, 4 milyon 419 bin 700 TL.ya yükselecektir.

Aradaki fark her üye için aylık 129 bin 500 TL'dir. 62 bin süper emekli için yine aylık olarak 8 milyar 29 milyon TL.ya ulaşmaktadır ki, Kuruma getirilen ve karşılanması zor mali yük bahis konusu olmadığı gibi, bu değişiklik hak ve adaletin tecellisi yönünden gerekli görülmektedir.

Yapılan değişiklikle 6400 göstergeye tekabül eden yüzde 50.5. aylık bağlama oranına göre de telafi edici ödeme dahil 3 milyon 366 bin 680 lira alabileceklerdir.

3- (b) fıkrası ile getirilen değişiklik, hak sahiplerinin aleyhine bir düzenleme olarak görülmektedir. Telafi edici ödemelerin hak sahiplerine eşit olarak ödenmesi gerekir. Yapılmak istenen düzenleme ile, telafi edici ödemelerden kurum lehine artan durumlar bahiskonusu olabilecektir. Örneğin hak sahibinin eş ve çocuk olması halinde eşe yüzde 50, çocuğa yüzde 25 oranında telafi edici ödeme ödenmiş olacaktır. Yine hak sahibi tek eş ise % 75 oranında bir ödemede bulunulmuş olacaktır. Onun için bu değişiklik gerek yoktur. En adil durum eşit paylaşımdır, eskiden olduğu gibi.

4- Konfederasyonumuza Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca gönderilmiş bulunan tasarıda, yürürlük tarihi 1.1.1993 olarak düzenlenmişti. Muhterem Komisyonunuzdan gönderilen tasarıda da, yayım tarihi olarak gösterilmiş bulunmaktadır. Bu süre en iyimser hesaplama Mayıs-Haziran/1993 aylarına uzanabilecektir. Onun için yürürlük tarihinin 1.1.1993 olarak ele alınmasında yarar görülmektedir."

Komisyon, TÜRK-İŞ'in önerdiği 6650 göstergeyi reddetti, ancak yürürlük tarihi olarak 1.1.1993'ü kabul etti.

Tasarı 31 Mart'ta Plân ve Bütçe Komisyonunda görüşüldü ve gösterge 6650 olarak kabul edildi ve Meclis Genel Kuruluna sevk edildi.

"Sorunlarla boğuşan ülkemizin devletin en üst düzeyinde kavgaya tahammülü yoktur"

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Yönetim Kurulunca yayınlanan bildirinde, by-pass yasaları ve Cumhurbaşkanı ile Başbakan ve bazı Bakanlar arasında sürdürülen tartışmaların giderek tehlikeli bir noktaya sürüklendiğine işaret edilerek, "Sorunlarla boğuşan ve her zamandan daha çok birlik ve beraberliği ihtiyaç duyulan bir dönemde ülkemizin bir de Devletin en üst düzeyinde kavgaya tahammülü yoktur" denildi. Tarihten ders alınmadığının da hatırlatıldığı bildirede şu görüşlere yer verildi:

"TÜRK-İŞ, ülkede barış ve huzurun temel şartı olacak karşılıklı sevgi ve saygının egemen olduğu, ülke çıkarlarının kişisel ve siyasi parti çıkarlarının üzerinde tutulduğu bir düzenin yerleşmesi özlemini ulusumuzla birlikte paylaşmaktadır.

Terörün kan ve gözyaşı dökmeye devam ettiği, enflasyonun kronik hale gelerek dar ve sabit gelirli-leri ezdiği, rüşvet, devleti soyma ve nüfuz ticaretinin alabildiğine yayıldığı, işsizliğin sosyal bir felâket olarak giderek arttığı, sosyal güvenlik kuruluşlarının siyasi tercihler yüzünden iflâs sinyalleri verdiği, kısaca toplumun tüm kesimlerinin endişe ve gelecek korkusu yaşadığı bir dönemde; bu sorunların üstesinden gelmekle görevli olanların birbirleriyle sürekli çekişmesinden ciddi kaygılar duyulmaktadır.

Bağımsızlığına kavuşan Türk Cumhuriyetlerinin umudu ve önderi olma fırsatını yakalayan, bu yüzden sadece komşu ülkelerin değil, sınır ötesi ülkelerin bile terör dahil her türlü olumsuz girişimlerine muhatap olan devletimizi korumak hepimizin temel görevi olmalıdır.

Hiç kuşkusuz, akla bile getirilmek istenmemekle birlikte, geçmişte de benzeri yaşanan bu tür siyasi çekişmelerin gerek demokratik rejim ve gerek ekonomik ve sosyal yapıdaki tahribatı gözden uzak tutulmamalı, acı deneyimlerden doğru ve güzele ulaşma yolunda ders alınmalıdır.

Siyasi partiler, hükümetler ve parlamento, ulusun huzur ve mutluluğu için vardır. Devleti yönetenler, bu huzur ve mutlulukta sokaktaki vatandaşın örnek olmak durumundadırlar. Oysa bugün yaşanan gerçek, ilerisi için iyimser olabilmeyi bile güçleştirmektedir.

Sorunlarla boğuşan ve her zamanda daha çok birlik ve beraberliğe ihtiyaç duyulan bir dönemde ülkemizin bir de Devletin en üst düzeyinde kavgaya tahammülü yoktur.

Hükümet, Başbakan ve bazı Bakanlarla Cumhurbaşkanı arasında tartışmanın giderek tehlikeli boyutlara ulaşacağı kaygımızı belirtmeyi, bu konulardaki duyarlılığımızın bir gereği olarak görmekteyiz."

263 grizu şehidi anıldı

Kozlu kömür üretim bölgesinde geçen yıl 3 Mart'ta meydana gelen ve 263 işçinin ölümüne, 87 işçinin yaralanmasına neden olan grizu faciasının yıldönümü, kömür havzasında yapılan törenlerle anıldı.

TTK, Genel Maden-İş Sendikası, Maden Mühendisleri Odası, Amele Birliği Başkanlığı, siyasi partiler, çeşitli meslek ve kitle örgütleri, dernekler ve vatandaşlar, sabah saat 8.00 de Madenci Anıtı'na çelenk koyarak saygı duruşunda bulundular.

Grizu şehitleri için ikinci anma töreni, sabah vardiyesinin değişimi sırasında, facianın meydana geldiği Uzunmehmet kuyularının önünde yapıldı. Çok sayıda maden işçisiyle birlikte şehit ailelerinin de katıldığı törende bir konuşma yapan Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkan-vekil Selahattin Ataman, facianın sorumlusunun siyasi iktidarlar olduğunu belirterek "3 Mart felaketi yargı önündedir. Yargılanan 44 sanığın 19'u mühendis ve yönetici, 25'i işçidir. Ancak, olayın asıl sorumluları ortada yoktur. Bize göre asıl suçlu siyasi iktidarlardır ve asıl hesap onlara sorulmalıdır" dedi.

TÜRK-İŞ'in İFTAR YEMEĞİ

TÜRK-İŞ 16 Mart günü, sendikaların merkez yöneticileri, Hükümet üyeleri, siyasi parti temsilcileri, yargı organları temsilcileri, Diyanet İşleri Başkanlığı, TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu üyeleri, çeşitli kuruluşların yöneticileri ve basın mensuplarına bir iftar yemeği verdi.

Sürmeli Otel'deki bu iftar yemeği büyük bir ilgi gördü ve çok sayıda katılım oldu.

Resimde TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve Yönetim Kurulu üyeleri, davetlilerle birlikte görülüyor.

TÜRK-İŞ 2821-2822 sayılı yasa değişikliklerini Bakanlığa verdi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, 2821 Sayılı Sendikalar ve 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarında yapılması istenilen değişikliklerle ilgili olarak, TÜRK-İŞ ve bağlı kuruluşlarının Hukuk Danışmanları, 4 ve 10 Mart tarihlerinde toplanarak bu konudaki çalışmalarını sonuçlandırdı.

Hukuk Danışmanları toplantısında belirlenen görüşler, bir rapor halinde TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'na sunuldu. Her iki yasadaki değişiklikleri içeren TÜRK-İŞ görüşü, Yönetim Kurulunda son şeklini aldıktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirildi.

Demiryol-İş Sendikası "Hızlı Tren" projesini destekliyor

TCDD işyerlerinde örgütlü Demiryol-İş Sendikası'nın Genel Başkanı Enver Toçoğlu, demiryolu taşımacılığının geliştirilmesini sağlayacak projeleri desteklediklerini açıkladı. Koalisyon Hükümeti'nin programında yer alan Ankara-İstanbul hızlı tren projesinin ANAP çevrelerince ve karayolu taşımacılığından çıkan olanlarca engellenmeye çalışıldığını ifade eden Toçoğlu, 1950'li yıllar

nın başından bu yana demiryollarının gelişmesini baltalama politikasına artık son verilmesini istedi.

Demiryol-İş, Türkiye'nin ulaştırma politikasının ve hızlı tren tartışmalarını şöyle değerlendirmektedir:

"1950'li yıllardan bu yana ağır bir ihmalin sıkıntılarını çekmekte olan demiryolu taşımacılığı alanında atılan ciddi bir adım olarak

değerlendirdiğimiz Ankara-İstanbul Çift Hat Sürat Demiryolu ve İstanbul Boğaz Geçisi projesine en şiddetli eleştirileri yöneltenler özel sektörün egemen olduğu karayolu taşımacılığının devamından yana olanlardır. ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'ın, hızlı tren projesine ayrılacak para ile otoyol yapılması önerisi de bunun en somut kanıtlarından biridir.

1950 yılında yolcu taşıma-

çılığında % 42, yük taşımacılığında % 78'lik bir paya sahip olan demiryollarının her iki taşımacılık türündeki payı bugün % 10'un da altına inmiştir. Son yıllarda yolcu taşımacılığının % 95'i, yük taşımacılığının ise % 75'ten fazlası karayolu ile yapılmaktadır. Bu durum, çok uzun yıllardır izlenen özel sektör yanlısı ulaştırma politikasının acı sonucudur.

Ulaştırma sektörü yatırım programlarında demiryollarına ayrılan kaynaklar giderek azalmakta, karayoluna ayrılan kaynaklar ise artmaktadır. Son 5 yıl boyunca karayolu yatırımları için ayrılan kaynaklar, demiryoluna ayrılan kaynakların 8 katı olmuştur. 1993 yılı Yatırım Programı'nda da aynı eğilimin devam ettiği görülmektedir. Karayolu ulaştırmasına Kamu Ortaklığı İdaresi yatırım ödeneği dahil yaklaşık 24 trilyon lira, demiryolu ulaştırmasına ise yalnızca 2 trilyon lira kaynak ayrılmıştır.

Türkiye'de 1000 km²'de 11 km. demiryolu vardır. 1000 km² alana düşen demiryolu uzunluğu batı Avrupa ülkelerinin çoğunda Türkiye'dekinden 6-12 kat daha fazladır. Türkiye'dekinden çok daha üstün demiryollarına sahip olan bu ülkeler, yine de mevcut sistemi yeterli bulmamakta hatırı sayılır kaynakları bu alana ayırmaktadırlar.

Fransa'da TGV, Japonya'da Şinkansen trenlerinin saatteki hızı 200 km.'nin üzerindedir. Buna rağmen, saatte 500 km. hızla çalışacak manyetik askılı "maglev" sistemi için araştırmalar devam etmektedir. 1994'ten itibaren Paris-Büksel ve Londra arasında yeni hızlı trenler devreye girecektir. Büksel-Londra arasında 300 km. hızla çalışan Transmanche treni Ekim 1992'de hizmete girmiştir. Fransa, üçüncü hızlı tren hattını kurmaktadır.

Türkiye'dekinin yaklaşık dörtte biri uzunlukta demiryoluna sahip olan Hollanda'da, geçen yıl demiryoluna yapılması öngörülen yatırım bizdekinin yaklaşık 6 katıdır. Almanya'da demiryoluna ayrılan kaynaklar bizdekinin 39 katı olmuştur. Japonya, toplam hatlarının 12.605 km.'lik bölümündeki yatırımlar için Türkiye'nin ayırdığı kaynakların 11 kat daha fazlasını ayırmıştır. 2,5 milyar Frank zarar eden Fransız Devlet Demiryolları, 23,5 milyar Frank tutarındaki yatırımının yarısını TGV hatlarına ayırmıştır.

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti'nin Hükümet Programı'na aldığı Ankara-İstanbul hızlı tren projesi,

Ulaştırma Bakanı Yaşar Topçu'nun açıklamalarına göre, Ankara-İstanbul arasında 260 km. hız yapan trenlerle yolculuk süresini 2,5 saate indirecektir. Bu proje için 3,2 ile 5 milyar dolar arasında maliyet tahminleri yapılmaktadır. Bu rakamlara, İstanbul Boğaz Geçişi de dahildir. Bugünkü döviz kuruyla 50 trilyon lirayı bulmayan ilk yatırım maliyeti, tek bir yılda (1993) karayolu ulaştırmasına ayrılan kaynağın sadece iki katıdır.

Prof. Dr. Atif Ural'ın hesaplamalarına göre, Ankara-İstanbul arasında saatte 250 km. hız yapabilen trenlerin çalışabileceği demiryolu hattının yapım maliyeti, 1993 verileriyle, kilometre başına 65-70 milyar TL. hattın tamamı için de 25 trilyon TL düzeyindedir. Oysa aynı hatta otoyalı yapımının maliyeti 30 trilyon TL olacaktır. Yine Prof. Ural'ın açıklamalarına göre, aynı miktarda yükü aynı mesafeye taşımada karayolunda harcanan enerji, demiryolunda harcanan enerjinin 8-10 katıdır. Ayrıca, maliyet karşılaştırmalarında trafik kazalarından kaynaklanan ölüm ve yaralanmalar ile maddi hasarların ekonomik ve toplumsal maliyeti de dikkate alınmalıdır.

Bugün Ankara-İstanbul güzergahında 11 milyon yolcu, 9 milyon ton yük taşınmaktadır. 2000 yılında yolcu potansiyelinin 25 milyon kişiye, yük potansiyelinin 20 milyon tona çıkacağı tahmin edilmektedir. Bugünün ve 2000'li yılların trafik sorununun çözümü, bugünden akılcı adımların atılmasını gerektirmektedir.

Türkiye'nin en işlek güzergahı olan Ankara-İstanbul arasında yolcu ve yük taşımacılığının çok büyük bir bölümünün karayolu ile gerçekleştirilmesinden çıkan olanlar, elbette bu düzenin bozulmasını istemeyecek ve yeni otoyollar yapılmasında diretecektir. Bugün otoyol yapımları özel sektör elindedir. Karayolu taşımacılığında dışa bağımlı petrol tüketilmektedir. Karayolu taşıma araçları üreticileri, oto lastiği üreticileri ve bunlarla bağlantılı yan sanayiler ile yolcu ve yük taşımacılık şirketleri özel sermayedarların elindedir. Ankara-İstanbul arasında hızlı ve güvenli bir yolculuğun demiryolu ile sağlanması, elbette bu kesimlerin çıkarına olmayacaktır.

Türkiye, ulaştırma politikasını halkın çıkarları yönünde belirlemelidir. Halkın çıkarları ise, daha az enerji tüketen, çevreye daha az zarar veren ve daha güvenli demiryolu taşımacılığının geliştirilmesini gerektirmektedir. Demiryolu taşıma-

cılık hizmetinin, halkın yararına olabilmesinin diğer önkoşulu ise, bu hizmetin devlet eliyle sürdürülmesidir.

Demiryol-İş Sendikası'nın Türkiye'nin ulaştırma politikası alanındaki öncelikli talepleri arasında şunlar yer almaktadır:

— Karayolu taşımacılığına öncelik veren ulaştırma politikası terk edilmelidir;

— Ulusal ulaştırma politikaları belirlenirken ve kaynak dağıtımı yapılırken, çevre, enerji ve güvenlik unsurlarını dikkate alan bir değerlendirme yapılmalıdır;

— Demiryollarına, geçmiş yıllardaki ihmalin onarılmasını da sağlayacak ölçülerde mali kaynak ayrılmalıdır;

— Türkiye'de demiryolu taşımacılığı geliştirilerek, yük ve yolcu taşımacılığında giderek azalan payı yükseltilmelidir;

— En işlek hatlarda hızlı trenler devreye sokulmalıdır;

— Demiryolu altyapı ve işletmeciliği bir bütün olarak devlet elinde bulundurulmalı ve demiryolu çeken, ve çekilen araç üretiminde de aynı ilke geçerli olmalıdır;

— Demiryolu çeken ve çekilen araçlarının yurtdışından ithal edilmesi yerine mutlaka yerli üretim teşvik edilmeli ve geliştirilmelidir;

— Demiryollarında taşeron uygulamasına son verilmelidir."

Emeklilere de toplu sözleşme

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi Denizler, SSK'ya bağlı olarak çalışanların, emekli olduktan sonra da toplu sözleşme yapmasına imkan sağlayan bir düzenleme yapılması için çalıştıklarını söyledi. Denizler, yaptığı açıklamada, Almanya, Belçika, Hollanda gibi bazı Batı ülkelerinde görülen uygulamanın Türkiye'ye de getirilmesini istediklerini bildirerek, "Kişi emekli olduktan sonra da sendika aidatını ödemeye devam etmesi halinde, emekli olduğu işyerinde imzalamam toplu sözleşmeye göre maaşı yükselecek. Böylece işçi emeklisinin maaş artışı devletin iki dudağı arasında kalamayacak" dedi. TÜRK-İŞ olarak bu önerinin gerçekleşmesi Batı ülkelerindeki uygulamanın nasıl gerçekleştirildiğini ve Türkiye'ye nasıl uyarlanabileceğinin araştırıldığını bildiren Denizler, çalışanla emekli arasındaki maaş uçurumunun böylece kapanabileceğini söyledi.

Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık hizmetleri ve döner sermaye işletmeciliği

Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesislerinin yönetimden ve hizmetten ileri gelen sorunları, kamuoyunu meşgul eden güncel konular arasında ilk sıralarda yer almaktadır.

Yine yasalaştırılmak istenen Sağlık Kanunu ve Genel Sağlık Sigortası kanun tasarıları ile, kurum sağlık tesislerini özelleştirme ve özleştirme çabaları da, işçiler, işçi emeklileri ve işveren kamuoyunu meşgul eden önemli bir konu olarak güncelliğini korumaktadır.

Kurum Sağlık Teşkilâtı Yönetmeliği, 506 sayılı Kanuna tabi olarak sağlık hizmetlerinden yararlanacak üyelerine, modern tıbbın gereklerine uygun, kademeli, etkili, eşit, süratli ve ekonomik bir sağlık hizmeti sunmayı amaç olarak kabul etmiş bulunmaktadır.

Önce Sağlık İşletmeleri Yönetmeliği olarak hazırlanan taslak hakkında işçi ve işveren kuruluşlarının görüşleri alınarak bir değerlendirme yapma zamanı geçmeden, bu taslağın Ankara Hastanesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğine dönüştürülmesi, kurum yönetiminin de bu yönde kararsızlık içinde olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Ankara Hastanesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmelik taslağına göre, kurum sağlık hizmetlerinden yararlanması gereken üyeler ve aile bireyleri de saat 16.00'dan sonra Döner Sermaye İşletmesine başvurarak, muayene ücretini ödemek suretiyle kuyruklara girmeden, anında muayene olabilecek, gerektiğinde laboratuvar ve radyolojik tetkiklerini bedava yaptırabileceklerdir.

Burada önemli olan husus, işletmelere müracaat edecek kişilerin Kuruma kayıtlı kişilerin dışında diğer vatandaşlar da olabileceğidir. Tabiidir ki bu kişilerin Kurum sağlık işletmelerini tercih edebilmeleri, götürülecek sağlık hizmetinin kalitesi ile doğrudan ilgili bulunmaktadır. Görüş ve eleştirilerimiz yanlış anlaşılmasın. Kurum sağlık hizmetlerinin bugün için bu tercihi sağlayacak durumda olmadığını üzülerek açıklamak istiyoruz. Bu tercihe etkin olacakhizmetler arasında, sağlık tesisinde yatarak tedavi olmak gibi durumlar da bahis konusu olacağından bu tercih, acil ve zaruri vak'alar dışında bu kişilerin talep ve tercihleri yönünden beklenen sonucu veremeyecektir.

Yine açıklamakta zorlandığımız diğer bir husus, Döner Sermaye Yönetmeliğinin tek faydasının, sigortalılar ve aile fertlerinin tercihleri

H. Avni YAZICI

TÜRK-İŞ
Sosyal Güvenlik Uzmanı

yönünden etkili olacağı keyfiyettir. Bu tercih sigortalılar ve aile fertlerine yeni mali yükler getirecektir. Çünkü 14 bin lira muayene ücretin şikayeteden sigortalılar, bugün için en iyimser hesaplar-

la her muayene için en az yüz bin TL. ödemek mecburiyetinde kalacaklardır. Tabii mali gücü müsait olan ve kuyruklarda beklemekten bıkmış olan küçük bir zümre bu tercihi yapabilecektir. Bu yöndeki tercihler sigortalılar, emekliler ve aile bireyleri arasında hoşnutsuzluklara ve kırınglıklara neden olabilecektir. Bu sonucun toplumsal etkisini ve ahlaki tahribatını küçümsemek gerekir.

Uygulamayı primli sosyal sigorta prensipleri ve teknikleri ile de bağdaştırmak mümkün değildir. Anayasamızın sosyal devlet ve eşitlik ilkeleri ile de bağdaşmaz bir ucube doğacaktır. Tabiidir ki, uygulama Kurum Sağlık Teşkilâtı Yönetmeliğinin amaç maddesi ile de çelişmektedir. Bu çelişki ücretli muayene ve tedavileri düzenleyen 210-211-212 nci maddeleriyle, sigortalılarla eşleri ve geçindirmekle yükümlü bulundukları çocukları, anne ve babaları, Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlarla bunların geçindirmekle yükümlü bulundukları eş ve çocukları, ana ve babaları ile, yine kurumdan gelir veya aylık almakta olan eş ve çocukların ihtiyaçlarından artan yataklarda herhangi bir sıkıntı yaratmamak şartı ile, dışardan ücretli hasta yatırılmasına ve ayaktan ücretli muayene ve tedavilere müsaade edebilme yönündeki hükümle de çelişkilidir. Önemli olan Kurumun sağlık güvenliğinden sorumlu olduğu kişilerin muayene ve tedavilerinde bir sıkıntının yaratılmaması hususudur ki, çok önemli ve hassas bir durumdur. Hiç ihtimale gelmez.

Bugün için sigortalılar ve sigorta emeklilerinin Kurum sağlık hizmetlerinden şikayetine neden olan hususlar arasında bilhassa ameliyat bahis konusu olduğunda önce ilgili hekimin muayenehanesine başvurarak ücretli muayene olmanın zaruri bir usul haline getirilmiş olması keyfiyettir.

Bu düzenleme ile, bu hususa meşruluk kazandırılmış olacaktır. Yine düzenlemenin en müsbet yönü Kurum hekimlerinin full-time çalışmaya teşvik edici olduğu hususudur. Ancak unutulmaması gereken bir başka husus, muayenehanesini açmış ve kendi branşında tutunmuş başarılı bir hekimin uygulama ile full-time çalışmayı tercih edip etmeyeceği keyfiyettir.

Bize göre derinliğine incelenmesi gereken bir durumdur.

Kurum sağlık tesislerinin hekim, personel, tıbbi cihaz ve alet ile fiziki kapasite yönünden çağa uygun bir şekilde yeniden organizesi ile, modern tıbbın teknik ve imkanlarını önce sağlık güvenliğinden sorumlu olduğu üyelerine sunması ve boş kapasitelerin de isteyen kişilere ücreti karşılığında sunulması, Konfederasyonu muzun istediği ve özlediği bir husustur. Düzenleme ile bu özlem karşılanmıyacağı gibi, uygulamada farklılıklar doğacağından ve şikâyetlerin her geçen gün artış göstereceğinden endişelerimiz vardır.

Açıklamakta mecbur olduğumuz bir başka husus, acaba kurum yönetimi bir nevî yeniden paralı muayene usulü ihdas ederek kuruma müracaatlardaki izdiham ve şikâyetleri önlemek mi istemektedir? Yani sağlık güvencesinden zorumlu olduğu kişilere; arkadaş kuyruktan, izdihamdan, beklemekten şikâyet etme, saat 16.00'da döner sermaye işletmesine başvur, bastır parayı, beklemeden muayene ol mu demektedir? Yoksa 3709 sayılı Kanuna göre kurum hekimlerine ve sağlık personeline yapmakta olduğu ödemelere kaynak mı yaratmak istemektedir. Veya bir vitrin çalışması peşinde midir? Açıkça tesbit etmek mümkün değildir. Unutulmamalıdır ki Kurumun içinde bulunduğu mali ve idari sorunlar, böyle düzenlemelerle başa çıkılacak kadar basit değildir.

SONUÇ:

Sağlık Kanunu ve Genel Sağlık Sigortası Kanunları tasarı taslakları ile, Kurum sağlık hizmetlerini özelleştirme ve özertleştirme düzenleme çalışmaları gibi güncel bir sorun ortada iken, kurum yönetiminin böyle üretken olmayan hususlarla meşguliyeti, üzerinde durulması gereken bir başka önemli husustur.

Bahsekonu yönetmeliği Kurumun bir hastanesinde pilot bir düzenleme yapılmak istenmesi olarak kabullenmek dahi, Kurumun Ankara Hastanesinin fiziki kapasitesi ve teknik sorunları ve bu sorunları hergün daha artıran hasta müracaatları karşısında gerçekçi bir pilot uygulamadan beklenen sonuç elde edilemeyecektir. Yani uygulama ileri dönük ve yol gösterici olmaya cağıdır.

Bu düzenleme olsa olsa, mevcut ve önlenemeyen bir ayıbı meşrulaştırma ve kamuoyuna karşı birşeyler yapmış olmayı vitrinleme çalışması olarak görülmekte ve değerlendirilmektedir.

Bizden hatırlatması..

2 Nisan "AVRUPA EYLEM GÜNÜ"

TÜRK-İŞ'in de üyesi bulunduğu, kısa adı 'ETUC' olan Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 2 Nisan 1993 gününü "Sosyal Avrupa ve İstihdam için ele" sloganı ile "Avrupa Eylem günü" ilan etti.

ETUC Yürütme Komitesi, konu ile ilgili yaptığı çağrıda, eylem gerekçesini; "Son yıllarda Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun faaliyet alanı içinde işsizlik sürekli olarak artmaktadır. Bu durum işçileri ve ailelerini yoksullaştırmakta, toplumdan dışlanmasına neden olmaktadır. Bu "Eylem Günü"nde tüm AT ülkeleri ve diğer ülkelere çağrıda bulunarak, istihdamın artırılmasını, işsizliğin asgariye indirilmesini, işsiz kalan insan-

lara geçinebilmeleri için asgari ücret ödenmesini, insanın insanca yaşamasını talep etmekteyiz" şeklinde açıkladı.

TÜRK-İŞ, Türkiye için de çok önemli olan ve örgüt disiplini gereği uyulmasında yarar görülen bu çağrıya katılmayı kararlaştırdı. Bu kapsamda, 2 Nisan 1993 Cuma günü saat 10.00 da TÜRK-İŞ Genel Merkezi Konferans Salonu'nda bir toplantı yapılacaktır.

Tüm ETUC ülkelerinin katılacağı bu eylem günü ile ilgili olarak hazırlanan afiş, sendika genel merkez ve şubelerine, TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilciliği aracılığı ile gönderildi.

İşsizlik yanısıra ırkçılık ve ayrımcılığa karşı işçilerin tepki-

sini de içeren bu karar nedeniyle TÜRK-İŞ tarafından 2 Nisan Cuma günü programı şöyle:

Şemsi Deniz
TÜRK-İŞ Genel Sekreteri
(Toplantı Yöneticisi)

Bayram Meral
(Türk-İş Genel Başkanı)

Deniz Baykal
(CHP Genel Başkanı)

Cevdet Selvi
(SHP Genel Sekreteri)

Akın Gönen
(Devlet Bakanı
Hükümet Sözcüsü)

Mehmet Moğultay
(Çalışma ve Sosyal
Güvenlik Bakanı)

ALMANYA'DA YABANCI İŞÇİ DÜŞMANLIĞI!..

Sağcı saldırganların işi karanlık parolalar atıp, grup içinde gevezelik etmek ve Nazi gösterişi.

NEO-NAZİLER TÜM ALMANYA'YI SARDI

Bir siyah ve bir beyaz el sembolik olarak el sıkışıyor. Bir resmin yanında "Yabancı dostu bir işletme" yazılı. Düsseldorf yakınındaki Erkrath kentinde boya yapımcısı Schmincke mektup kağıtlarında bu amblemi kullanıyor. Orta büyüklükteki bu firmanın müdürü Peter Hesse, firmanın mektup kağıtlarında bu alışılmamış amblemi "ülkede yabancı düşmanı saldırılar sona erinceye kadar" bırakmaya kararlı.

Firma Schmincke sadece sembolik bir işlevle yetinmiyor. Firmanın yabancı düşmanlığına kararlılıkla karşı çıkma yankıları yaptı. Firma yönetimi Senegalli bir iş arkadaşına ırkçı kelimeler kullanarak küfreden bir Almanı işten attı. İşten atılmayı işçi temsilciliği de onay-

ladı. İşyeri Teşkilat Yasası'nın 75 inci maddesine göre iş arkadaşlarını "kökeni, dini, milleti" nedeniyle dışlayanlar işten atılma tehlikesiyle karşı karşıya.

"IKEA" DA TEPKİ YETERSİZ

Alman İşverenleri Birliği kim gamalı haç takar ya da yabancı düşmanı laflar ederse cezalandırılmalı diyor. Ama lobiciler aynı zamanda yabancı düşmanı eğilimlerin işyerlerinde çok nadir görüldüğünü de hemen ekliyorlar. İşverenler Birliği Başkanı Klaus Murmann Alman firmalarını "entefrasyonun sağlam kaleleri" diye öğüyor. Sendikacılar da çok kez pek kötü olmayan bir harmoniden söz ediyorlar: Elbette işyerlerinde Türklerle ilgili fıkralar anlatanlar, siyasi sığınmacılara kızanlar var, ama genelde her şey iyi. Fabrikalar ve bürolarda kundaklama ya da bıçaklama olayları olmuyor. İşyerinde yabancı düşmanlığı güvenliklikten kaynaklanan gizli bir rahatsızlık. Bu hisler tuvalet duvarlarına yazılan aşırı sağcı parolalarla dışa vuruluyor. Rüsselsheim'da Opel işletmesinde işçi temsilcisi Yaser Akkeçi, yabancılar konusunun yayın organları yoğun olarak işlenmesinden beri havanın bozulduğunu kanısında. Pek çok firmada firma yönetimi ve sendikacılar yabancı düşmanlığına karşı birlikte mücadele ediyor. Sanayicilerin çoğu, uzun zamandan beri yaban-

cılara karşı gerçekçi bir tutum içindeler. Yanlarında çalışan yabancılar kalifiye işçiler olarak değer veriyorlar. Yabancı işçi çalıştırmanın ekonomik açıdan sağladığı yararları görüyorlar. Ya da sağcılann saldırılarının işletmenin dış ülkelerdeki itibarını sarsmasından, mallarının satılmamasından korkuyorlar. Köln DGB Başkanı Konrad Gilges'inde belirttiği gibi pek çok sendikacı "aşırı sağcı dalgayı, kendi sıralarından da insanlar arasında önlemek" için yerel etkinlikler gösteriyorlar. IF Metall Wolfsburg Şubesinde örgütlü VW işçileri "yabancı düşmanlığı, aşırı sağcılık ve ırkçılığa karşı bir kampanya" başlattılar.

Hamburg'daki Blohm + Voss işletmesi yönetim kurulu ve işçi temsilciliği ortak bir çağrın yaparak yabancı ülkelere işçilere arka çıktılar.

İkea adlı İsveç mobilya firmasının birleşik işçi temsilciliği çalışanlara "Siyasi sığınma is-

teylerin kaldıkları yurtların yakıldığı, insanların görünüşü dil ve renkleri nedeniyle yine takibata uğradığı bir durumda bunlar bizi ilgilendirmiyormuş

gibi davranabilir miyiz" diyerek bir imza kampanyası açtılar. İşletmenin 17 şubesinde imza listeleri dolaşıyor - ancak bu yolla dayanışma gösterip imza atma cesaretini 3600 çalışandan sadece 700 gösterdi.

Birleşik İşçi Temsilciliği Başkanı Udo Hübner "bu eylem büyük yankı görmedi" diyerek üzüntüsünü belirtiyor. Gerekli ilgi gösterilmemesinin nedeninin Ikea işletme yönetiminin tutumundan kaynaklandığını söylüyor: İşletme yönetimi önce eylemi yasaklayıp, daha sonra da dış gıcırdatarak göz yummuş. Firma şefleri işçi temsilciliğine mektup yollayarak "işyeri barışının bozulacağına işaret edip, işletmenin siyasi indoktrinasyonların platformuna dönüştürülmemesi için" uyarılmış. Hübner bu gerekçe korkuttu ve "işyerindeki ön yargıları artırdı, böylece imza atmak için bir sebep gösterme olanağı doğdu" diyor.

1980 yılında ülkemizin üzerinde gerçekten kara bulutlar vardı veya biz öyle zannediyorduk. Anarşi hızla tırmanıyor, terör giderek azıyor. enflasyon hiperleşmeye yüz tutuyor, kısacası ülkede birşeyler oluyordu. Askeri müdahale zamanında yapıldı diye sevindik olanlar vardı! Demokratik idareyi ortadan kaldırıp baskıcı bir rejime geçince işlerin düzeleceği kanaatini taşıyanlar oran olarak oldukça artmıştı! böylesi bir gelişmede Devlete olan bağlılık ve saygının da rolü küçüm-senecek gibi değildi.

Askeri müdahalenin ilk gününden itibaren TÜRK-İŞ yöneticileri bu müdahaleyi bir geçiş dönemi olarak kabullenebildiklerini, içlerine asla sindirmediklerini bir an önce Demokrasiye ve demokratik idare tarzına geçilmesini ısrarla talebedeklerini vurgulamaya başladılar. Bunlardan birisi de bendim. Askeri idarenin sonuç itibarıyla atama ile gerçekleştirdiği DANIŞMA MECLİSİ hazırladığı Anayasa tasarısı ile hakları ve özgürlükleri büyük ölçüde kısıtı. Bu Anayasa daha çok da çalışanların emeği ile geçinenlerin haklarını büyük ölçüde kısıntıya uğrattı. Anayasaya giren çalışma hayatı ile ilgili bölümlerin hemen hepsi işverenlerin isteği doğrultusunda kaleme alındı. Son on yıldır verilen bunca mücadele, hazırlanan broşürler, yapılan eylemler, kabul etmek gerekir ki başlangıçta kamuoyunun çok büyük sempatisi ile karşılandı.

Bugün geldiğimiz nokta Anayasa ve yasalarda yapılacak değişikliklerle daha katılımcı bir demokrasiye ulaşılması gerektiği noktasıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkanının çağrısı ile Toplanan 10 siyasi partimizin liderinin Anayasa değişikliklerine sıcak baktıklarını bize göstermiştir. Önümüzdeki günlerde bu toplantılar devam edecek ve Anayasa değişiklikleri kaleme alınacaktır. Diğer taraf-

tan ILO sözleşmelerinin büyük çapta onaylanması, Cumhurbaşkanınca veto edilen bir sözleşmenin de yeniden kabulü, çalışma barışı bakımından olumlu bir adımdır.

Anlaşılması güç olan bir hususa işaret etmekte yarar vardır. 1 Mayıs'ın gelişen ve değişen Türkiye şartları içinde

KÖŞEMDEN

KAYA ÖZDEMİR

SENDİKALARIMIZ VE SENDİKACILARIMIZ

bayram olarak kabul edilmesi gerekirken, bu konuda verilen bir kanun teklifinin Mecliste reddedilmesi gerçekten üzücü olmuştur. Anlamsız yasaklarla, demokratik gelişmenin sağlanamayacağı artık anlaşılmalıdır. 12 Eylül 1980 den sonra sendikacılığımız da, sendikacılarımız

da bir hayli değişik görüntü kazandılar. Bir taraftan hak ve çıkar mücadelesi verirken diğer taraftan tesisler kurmaya eğitime daha fazla önem vermeye, sağlık tesisleri yapımına öncelik kazandırmaya yönelik çalışmalar içine girildi. TÜRK-İŞ'e bağlı Türk Metal Sendikasının sendika üyelerinin eşlerine önem vermesi, genel kurullara ve eğitim seminerlerine eşlerinin de daveti geleneğini kurması, çok önemli bir adımdır. Başlangıçta devrim sayılabilecek bu gibi adımlar yadırganır ve hatta bazı çevrelerce acımasızca eleştirilirler. Zaman geçtikçe atılan adımın doğruluğu sendikacılığın yalnız üyelerle başarıya ulaşılacak bir meslek olmadığı, eşlerin çocukların yanı sıra emeklilerle de takviye edilmesi gerektiği anlaşılır. Batı bu uygulamaya yarım asır önce geçmiştir.

Türk Metal'in Kıbrısta bir otel satın alarak orayı eğitim tesisi haline getirmesi de çok müsbet bir davranıştır. TÜRK-İŞ dışında Özçelik-İş sendikasının ilk yardım hastahanesi kurması takdirle karşılanacak bir atılımdır. Kısacası toplu iş sözleşmelerini yapıp yan yatma devri artık gerilerde kalmaya mahkumdur. Sendikalarımız da sendikacılarımız da kendilerini yenilemeye yeni fikirler geliştirmeye ve mensublarını daha çok düşünmeye mecburdurlar. Yenilikçiler, çağdaş anlayışı geliştirecekler uzun ömürlü olurlar diğerleri ise günü gelince üyeleri tarafından terkedilirler. Çok okuyup çok düşünmeye Türk sendikacılığında yenilikler yapmaya yönelik bir devreye giriyoruz. Başarılı olmamak için hiç bir sebep yoktur...

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU'na sunulan

ÖZEL ARAŞTIRMA özet raporu

Özelleştirme ve KİT'ler

Özelleştirme düşüncesinin 12 Eylül sonrasının güdümlü rejiminde, siyasal hak ve özgürlüklerin budanmış olduğu ve baskı altına alındığı bir dönemde ıleri sürülmesi ve anti-demokratik yasaların yürürlükte olduğu bir zaman kesitinde başlatılması son derece anlamlıdır. Bugün özelleştirmenin, demokrasinin yerleşmesini sağlayacağını ıleri sürenlerin, demokratik haklar ve özgürlüklerin savunulması söz konusu olduğunda ortada gözükmedikleri, daha doğrusu söz konusu kazanımlara karşı çıkan taraflar arasında yer aldıkları görülmektedir.

Yaklaşık son yirmi yılda kapitalist ekonomilerde KİT'ler birbirini izleyen ve tamamlayan başlıca iki şokla karşılaşmışlardır:

— Yetmişli yılların ilk yarısında belirginleşen ekonomik kriz KİT'leri özel işletmelerde olduğu gibi yalnızca daralan konjonktür nedeniyle olumsuz yönde etkilemekle kalmamış, ekonominin düzenlenmesi (regülasyonu) ve canlandırılması doğrultusunda KİT'lere siyasal otoriteler tarafından yüklenen misyon, bu kuruluşların ciddi bir finansla darboğaza sürüklenmelerine yol açmıştır. Krizin etkilerinin özellikle gelişmiş ekonomilerde hafifletilmesin-

den sonra KİT'lerin belirgin bir toparlanma sürecine girmiş oldukları gözlenirse de, seksenli yılların sonlarında finansal yapılarının krizin damgasını taşımaya devam ettiği de saptanabilmektedir.

— Krize bağlı olarak giderek güçlenen yeni - liberal (veya yeni-muhafazakar) akımdan kaynaklanan özelleştirme düşüncesi ve politikalarının yoğunluk ve belirli ölçüde yaygınlık kazanması KİT'lerin bilinçli olarak bir meşruiyet ve/veya kimlik krizi içine çekilmesine yol açmıştır. Üstelik seksenli yılların sonları veya doksanlı yılların başlarından itibaren Avrupa'daki sosyalist

bloğun hızlı bir çözülme sürecine girmesi, blokta yer alan ülkelerin, özellikle de eski SSCB'nin, pazar ekonomisi arayışlarına bağlı olarak ekonomik, sosyal ve siyasal bir kaosa sürüklenmelerine karşın, "serbest piyasa ekonomisi" kavramının giderek yaygın ve yoğun bir propaganda konusuna dönüştürülmesine, bu bağlamda kamu mülkiyeti, girişimciliği ve işletmeciliğinin mahkum edilmesine, özelleştirmenin ise bir fetiş haline getirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur.

Özelleştirme politikalarını savunan yeni-liberal akım özellikle Thatcher döneminde İngiltere'ye ve belirli ölçüde

Reagan yönetimindeki ABD'yi etkilemiştir. Thatcher'ın on yıllık ikidarından önce Avrupa'nın (sosyalist ülkeler hariç) en önemli KİT sektörüne sahip olan İngiltere'de özelleştirmenin boyutları ve ortaya çıkardığı sonuçlar ABD'deki uygulamalar ile karşılaştırılamayacak kadar kapsamlıdır. Diğer belli başlı sanayileşmiş ülkelerde (Almanya, Fransa, İtalya, Japonya, vd.), uygulama ve sonuç yönünden aralarında farklılıklar bulunmasına karşın özelleştirme daha dar kapsamlıdır. Buna karşın az gelişmiş ve yeni sanayileşen ülkelerde (G. Kore, Tayvan, Singapur, Brezilya, Arjantin, Meksika, vd.) özelleştirme aşısı düşünce planında tutmaya başlamış, ülkelere göre farklılıklar bulunmasına rağmen özelleştirme yönünde önemli adımlar atılmıştır. Aşının tutmasında, seksenli yıllarda özellikle dış borç krizini yaşayan bir dizi ülkede uygulamaya konulan, IMF ve Dünya Bankası'nın önerdiği ekonomik istikrar ve yapısal uyum programları ve politikaları ana etken olarak ön plana çıkmaktadır. Söz konusu politikalar ile özdeşleyen "dış açılma" stratejisine dayalı yeni düzenleme tarzında, dünya ekonomisinin küreselleşmesi kavramı çerçevesinde AGÜ'lerin (azgelişmiş ülkelerin) kamu girişimciliği ve işletmeciliğini terk ederek özel sektör öncülüğünde yeni bir kaynak dağıtım modelini uygulamaya koymaları planlanmaktadır.

Özelleştirmenin gerekçelerinin açıklanması ve değerlendirilmesinden önce KİT'lerin kurulma nedenleri, ekonomideki ağırlıkları ve üstlendikleri işlevlerin belirtilmesi gerekli gözükmektedir.

KİT Sisteminin Oluşumu ve Ekonomideki Ağırlığı

1980'li yıllara dek kamu kesiminin, bu bağlamda KİT'lerin ekonominin düzenli çalışmasında olumlu etkiler yaratacağı düşüncesi iktisat politikalarını yönlendirmiştir. Devletin geleneksel liberal düşüncenin ken-

dine çizmiş olduğu sınırları aştığı gözlenmektedir. Hiç kuşkusuz kamu kesimi ve KİT'lerin ekonomideki ağırlıkları gelişmiş ve azgelişmiş, ülkelerde farklı olduğu gibi her kategorinin kendi içinde de farklılık göstermektedir. Keza KİT'lerin kurulma nedenleri ve gelişme süreçlerinde de farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Ancak var olan farklılıkların ardında ortak faydaların da olduğu saptanabilmektedir. Bu bağlamda İkinci Dünya Savaşından yetmişli yıllara dek geçerli olan çok özel tarihsel koşullar çerçevesinde gerçekleşen yoğun sermaye birikimi süreci ve devletin önemli rol aldığı tekelleri düzenleme tarzı gerek Batı ekonomilerinde gerek AGÜ'lerde KİT sisteminin gelişmesine ve etkinlik kazanmasına neden olmuştur. Ancak KİT'ler ekonomideki tüm sektörlerde faaliyetlerde bulunmalarına karşın ülkenin kalkınma düzeyine ve ekonominin yapısına bağlı olarak sektörel dağılım farklılık göstermektedir. Düşük gelir düzeyine sahip olan tarım ülkelerinde pazarlama sektöründe, maden yatakları ve petrole sahip ülkelerde ise söz konusu sektörlerde KİT'lerin ağırlıklı olduğu gözlenmektedir. AGÜ'lerin hemen hemen tümünde demiryolu ve havayolu taşımacılığı ile telekomünikasyon hizmetleri KİT'ler tarafından sunulmaktadır. Enerji sektöründe kamu mülkiyeti ve üretiminin çok yaygın olduğu görülmektedir. İmalat sanayiinde KİT'ler özellikle çelik, çimento, kimya ve petrokimya, ilaç, motorlu taşıma araçları ve donanım malzemeleri, gemi yapımı sektörleri veya alt-sektörlerinde faaliyetlerini sürdürürken bir çok ülkede de şeker, içki, tütün, tekstil ve ayakkabı gibi dayanıklı olmayan tüketim malları üretimini de üstlenmişlerdir. KİT'lerin piyasadaki konumu açısından AGÜ'ler arasında saptamalar görülmemektedir; KİT'ler ağır sanayi, ulaştırma (demiryolu ve havayolu) haberleşme gibi sektörlerde tekeller konumuna sahipken diğer sektörlerde özel işletmeler ile rekabet

ber içinde bulunmaktadır.

Gelişmiş ekonomilerde KİT'lerin özellikle demiryolu taşımacılığı, telekomünikasyon gibi alanlarda tekel durumunda olduğu, birçok ülkede de elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı ile havayolu taşımacılığının kamu kesiminin elinde olduğu saptanmaktadır. İngiltere, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya gibi ülkelerde çelik, selüloz ve kağıt, otomotiv, demiryolu araç ve gereçleri ve aeronotik sanayileri ile radyo televizyon yayıncılığı alanında kamunun özel sektör ile rekabet içinde bulunduğu görülmektedir.

Yukarıdaki saptamalar gerek gelişmiş gerek az gelişmiş ekonomilerde seksenli yılları başlarında KİT'lerin önemli bir yere sahip olduğunu işaret etmektedir. Bu yıllarda AGÜ'lerde KİT'lerin toplam GSYİH içindeki payı % 10'unu aşmakta, toplam gayrisafi yatırımlar içindeki pay % 27 dolaylarında seyretmekte, tarım kesimi dışında istihdam % 15'lere ulaşmakta, iç kredi ve dış kredi kullanımındaki paylar da sırasıyla % 30 ve % 20 olarak gerçekleşmektedir. Hatta bazı ülkelerde KİT'lerin imalat sanayiindeki katma değer içindeki payı % 50'yi aşabilmektedir. Hiç kuşkusuz yukarıda verilen yaklaşık ortalamalar, gerek rakamsal olarak gerek KİT'lerin ekonomik ve finansal önemli açısından yörelere ve/veya ülkelere göre değişmektedir. Ancak altı çizilmesi gerekli olan nokta, seksenli yıllara dek, hatta özelleştirmelerin yaygınlaştığı seksenli yılların sonunda veya doksanlı yılların başlarında dahi KİT sektörünün AGÜ'lerde önemini korumasıdır.

Gelişmiş ekonomilerde KİT'lerin GSYİH içindeki toplam payı gene % 10'unu aşmaktadır, ancak gayrisafi yatırımlar içindeki pay % 11'dir. Yalnızca AT ülkeleri dikkate alındığında, seksenli yılların sonlarında KİT'lerin, tarım kesimi dışında, ortalama olarak istihdamın % 11,5'ini, katma değer % 13,5'ini ve gayrisafi

yatırımların % 21'ini sağladığı görülmektedir. OECD'nin katma değer, istihdam ve gayrisafi yatırım ortalamasını dikkate alarak yaptığı hesaplamalar KİT'lerin GSYİH/GSMH'ye katkısının İngiltere'de önemli ölçüde azaldığı, İngiltere dışındaki diğer ülkelerde gerilemenin marjinal olduğu hatta bazı ülkelerde (Finlandiya, Yunanistan gibi) ise göreceli genişlemenin kaydedildiğini işaret etmektedir. En önemli yedi sanayileşmiş ülkede, 1980-87 kesitinde, sanayi sektöründe yaratılan katma değer içinde kamusal yarar sağlayan hizmetlerin (telekomünikasyon vd) payı % 10 (Japonya) ile % 12,5 (Kanada) arasında değişmektedir. Aynı sektördeki gayrisafi sermaye teşekkülünde kamusal yarar sağlayan hizmetlerin payı % 10,9 (İtalya) ile % 18,7 (Kanada) arasında sıralanmaktadır. Kamusal yarar sağlayan hizmetlerin dışında kamu mülkiyetinin ABD dışındaki ülkelerde önemli olduğu gözlenmektedir. Örneğin Avusturya, Avustralya, Norveç ve hatta İngiltere'de toplam sermaye teşekkülünde kamunun payı % 20'ye yaklaşmaktadır. Avusturya, Fransa, İsveç ve İtalya'da, 1982 yılında KİT'lerin payı toplam sınai çıktıda ortalama % 22,5, gayrisafi yatırımlarda % 27,2, istihdamda ise % 18,2'ye ulaşmıştır.

Verdiğimiz somut veriler, ülkemizde yaygınlaştırılan inancın aksine "yalnızca Türkiye'de veya bizim gibi birkaç ülkede" değil, özellikle de gelişmiş ülkelerde yerleşik bir kamu girişimciliği ve işletmeciliğinin olduğunu kanıtlamaktadır.

Yeni-liberal Gerekçeler Geçerli mi?

Öncelikle vurgulamak istediğimiz nokta yaklaşımın kavramsal planda tutarsızlık göstermesi ölçüsünde teorik dayanakta yoksun kalmasıdır. Ayrıca ileri sürülen teorik gerekçeler ne denli baştan çıkarıcı gözükürse gözüksün, iddia edilenin tam tersine uygulamada kesinlikle

kanıtlanamamıştır. Kaldı ki KİT'lerin özel işletmeler ile verimlilik ve performans karşılaştırmalarında, salt özel işletmelerde kullanılan ölçüt veya göstergelerin kullanılması durumunda nesnel, sağlıklı ve güvenilir sonuçlara ulaşmanın hemen hemen olanaksız olduğu bir gerçektir. Aslında performans karşılaştırmasında kullanılan göstergeler 100'ün üzerindedir, ancak tüm göstergeleri bir kaç grupta toplamak olanaklıdır. Teknik ayrıntılarına şu aşamada girmeksizin özellikle çok önemli gördüğümüz bir noktanın altını çizmek istiyoruz: KİT'ler ile özel işletmeler arasındaki amaç ve hedef farklılıkları, aynı göstergelere tabi tutmanın yetersizlikleri ve sakıncalarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda KİT'lerin bir bütün olarak ayrı bir sistem olarak ele alınması gerekli gözükmektedir. KİT'ler genel yarar amacının çizmiş olduğu çerçeveye içinde, verimliliği artırmak ve ekonomik performanslarının iyileştirmek, kar elde etmek ve istihdamın genişlemesine katkıda bulunmak, gelirin yeniden bölüşümünü olumlu yönde etkilemek, stratejik sektörlerle kaynak aktarmak, toplumsal ihtiyaçlara yanıt vermek, ekonomide ölçek getirisini artırmak ve sermaye birikimine katkıda bulunmak gibi makro hedefleri dikkate almak durumunda kalmaktadır. Kamusal yarar sağladığı kabul edilen mal ve hizmetlerin (şehir suyu, elektrik, ulaşım, vd.) tüm sektörleri ve toplumdaki tüm katmanları ilgilendirmesi, maliyet ve fiyat kavramlarının anlamlarını değiştirmekte, KİT'lerin performans değerlendirmesinde özel işletmelerin kullandıkları ölçütlere başvurunun sakıncalarını ortaya çıkarmaktadır. Özel nitelikte mal ve hizmetin ürettiği sektörlerde (kimya, petrokimya, elektronik, demir-çelik, otomotiv, çimento, otomotiv, madencilik) rekabet

koşullarında faaliyette bulunan KİT'lerin, makro amaçların gerçekleştirilmesi ve bu bağlamda sanayileşmenin derinleştirilmesi ve hızlandırılması doğrusunda veya bazı sektörel nedenlerden dolayı üretim sürecine girmesi özel işletmeler ile karşılaştırma yapmanın güçlüklerini ortaya çıkarmaktadır. Elbette KİT'lerin belirli bir kârlılık olgusunu dikkate alması yararlıdır. Ancak burada iki noktayı vurgulamak gerekiyor. KİT'lere gösterilen kârlılık hedefi ile özel işletmelerin kâr maksimizasyonu arasında farklılık vardır. KİT'lerde söz konusu olan kâr maksimizasyonu değildir; büyük ölçüde ortalama maliyet temelinde elde edilen belirli oranda bir kâr söz konusudur. Üstelik tüm işletmelerin mutlaka kâr elde etmesi gerekemeyebilmektedir. Şöyle ki, KİT sistemi bir bütün olarak ele alındığında KİT'lerin heterojen bir yapıya sahip oldukları, gerek faaliyetle bulundukları sektör gerekse işletmenin yapısı ve üstlenmiş oldukları fonksiyonlar yönünden birbirlerinden ayrıştıkları gözlenebilmektedir. Önemli olan KİT sisteminin uyumlu çalışması, işletmeler arasındaki işbölümünün rasyonel olması, iktisat politikası veya plana uyumlu iktisat politikası hedeflerine uygun biçimde (KİT) faaliyetlerinin gerçekleştirilmesidir.

Özel büyük sermaye veya tekeli sermaye özelleştirmeyi talep etmektedir çünkü geçmiş dönemlerde devlet müdahalesi ve KİT'ler aracılığıyla elde etmiş oldukları dolaylı desteği dolaysız desteğe dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Daha somut olarak KİT'lere yönelen kaynaklara doğrudan el koymayı düşünmektedirler. Yoksa KİT'lerin faaliyetleri ve devlet müdahaleciliği tekeli büyük sermayenin aleyhine bir sermaye biri-

kim süreci yaratmamıştır. Ancak yaşadığımız dönemde KİT'lerin yeniden reorganizasyonunun gerektireceği ek kaynakların özel sektör için bir handikap oluşturacağı kabul edilmektedir. Özellikle kilit sanayilerde üretim yapan KİT'lerin yoğun kaynak kullanımını gerektirdiği dikkate alınrsa, pek fazla araştırma-geliştirme (AK-GE) kaygısı taşımayan özel sermaye kâr maksimizasyonu stratejisi uyarınca hareket etmeyi ön plana alacağı son derece açıktır.

Özelleştirme sonucunda sermayenin tabana yayılacağı ve demokrasinin yerleşeceği savının özellikle katı politikalar uygulayan Thatchre döneminde İngiltere'de son dönemlerde bu savın egemen çevreler tarafından yoğun olarak işlendiği bir gerçektir. Bilinçli olarak yürütülen bu propagandanın en zayıf noktası borsaların işlevinin çarpıtılmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ne teoride ne de uygulamada borsanın gelir bölüşümünü düzeltmek gibi bir işlevi yoktur. Borsanın işlevi sermayenin yığılmasını, yeniden yapılmasını ve dağılmasını sağlamaktır. Borsaya hayali bir takım yeni işlevler vermek gerçeklerin çarpıtılması anlamına gelmektedir. Nitekim borsa mekanizması incelendiğinde küçük tasarruf sahiplerinin çok istisnai bazı örnekler dışında, hiç bir şansa sahip olmadıkları görülmektedir. Bu bağlamda "sermayenin tabana yayılması" içi boş bir slogandan öteye geçememektedir. Demokrasinin yerleşmesini de borsada gerçekleştirilen işlemlere, hisse senedi sahipliğine bağlayan anlayış, bizzat demokrasi kavramının özünü boşaltmaktadır. Bu gülünç ama tehlikeli savları ileri sürenler, demokrasi tarihini kuşkusuz bilmektedirler ancak bilinçli olarak çarpıtmaktadırlar. Batı toplumlarının da demokratik sistemin yerleş-

mesi özelleştirmenin kavram olarak belirmediği en azından uygulamaya konulmadığı dönemlerde gerçekleşmiştir. **Türkiye'de de özelleştirme düşüncesinin 12 Eylül sonrasının güdümlü rejiminde, siyasal hak ve özgürlüklerin budanmış olduğu ve baskı altına alındığı bir dönemde ileri sürülmesi, ve anti-demokratik yasaların yürürlükte olduğu bir zaman kesitinde başlatılması son derece anlamlıdır.** Bugün özelleştirmenin, demokrasinin yerleşmesini sağlayacağını ileri sürenlerin, demokratik haklar ve özgürlüklerin savunulması söz konusu olduğunda ortada gözükmedikleri, daha doğrusu söz konusu kazanımlara karşı çıkan taraflar arasında yer aldıkları görülmektedir. Nitekim ILO'nun 158 sayılı sözleşme hükümlerini içeren İş Güvencesi Yasa Tasarısı'nın oluşturulması ve tartışılması sürecinde bir kez daha demokratik haklardan kimin ne anladığı görülmüştür.

Özelleştirme ile işsizliğin artacağı ve sendikal gücün kınılacağı ne denli gerçekse, büyük sermayenin bu sonuçlardan önemli çıkar sağlayacağı da o denli geçerlidir. Dünya'daki uygulamalar özelleştirme sonrasında verimlilik gerekçesiyle önemli çapta işten çıkarmaların gerçekleştirildiğini ve kamu kesiminde güçlü olan sendikaların devre dışı bırakıldıklarını göstermektedir. Türkiye'deki kısıtlı sayıdaki örnekler de bu sapmamızı doğrulamaktadır. **Aslında ilginç olan nokta da özelleştirmenin finansal karlılığı yüksek olan işletmelerden başlamasıdır, dolayısıyla verimlilik artışı gibi bir kaygının hiçbir biçimde ciddiye alınacak bir tarafı kesinlikle yoktur.** İşçi çıkarımlarında verimliliğin gerekçe

olarak gösterilmesi tüm KİT'lere yaygınlaştırmaz.

Sonuçta özelleştirme düşüncesi ve politikalarının ideolojik yükünün çok fazla olduğu gözlenmektedir. Bir başka deyişle stratejik olmayan bazı birimlerin elden çıkarılması söz konusu olabilir. Bu durumda mutlaka çalışanların sosyal ve ekonomik hakları güvence altına alınmalıdır. Türkiye'de KİT sisteminin yeniden reorganize edilmesi gereklidir. Bu çerçevede yeni biçimlendirmelere gidilmesi yeni bir kaynak tahsis modelinin oluşturulması gerekli gözükmektedir. Ancak Türkiye'de özelleştirme adeta partiler üstü bir devlet politikasına dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle de A veya B işletmesinin sorunları ve özelleştirmenin etkilerinin değerlendirilmesinin ötesinde, özelleştirme konusunda net bir tavır takınmak gereklidir. Resmi söylem KİT sektörünü bir bütün olarak hedef almakta ve tasfiyesinin sağlamaya çalışmaktadır. Mevcut koalisyon hükümetinin bu alanda ANAP'ın çizgisini izlemesi, tek fark olarak da ANAP'tan daha hızlı ve daha saydam özelleştirmeler yapacağını, ileri sürmesi sorunun önemini artırmaktadır. SHP'nin "özerkleştirme" hedefini bir kenara bırakarak özelleştirme yönüne oturması da bu konuda koalisyon ortakları arasında ciddi bir görüş ayrılığının olmadığını işaret etmektedir. Oysa Türkiye'de KİT'lerin yeniden düzenlenmesi ihtiyacının yanı sıra, dünya ekonomisindeki ve teknolojik gelişmelerdeki dinamiği yakalayan bir teknoekonomi politikasının oluşturulması ve yürürlüğe konulması gereklidir. Bu doğrultuda ise kaçınılmaz olarak AR-GE'nin geliştirilmesi ve yeni modern KİT'lerin dinamik sektörlerde oluşturularak ekonomideki gerekli dönüşümleri ve sürükleyici etkileri yaratması gerekli gözükmektedir.

MART'93 GIDA HARCAMASI...

- Mart'93 de Gıda Harcaması binde 3 oranında arttı.
- Gıda harcamasındaki artış hızının yavaşlaması özellikle sebze ve meyve fiyatlarında görülen düşüşten kaynaklandı.
- Dört kişilik ailenin Mart'93 Gıda Harcaması tutarı 1.939.000.- Lira.

- Mutfaktaki yıllık enflasyon yüzde 51.5 düzeyinde.
- Fiyat artışlarındaki göreceli düşüşün iyimserlik yaratması, siyasi iradenin günlük politikanın dışında bir bütün olarak uygulayacağı politikalarla mümkün olabilecektir.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından Ankara'da çalışanların yoğun olarak alış-veriş yaptığı yerler dikkate alınarak yapılan piyasa belirlemeleri, yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak asgari gıda harcama tutarındaki artışın yavaşladığını göstermektedir. Farklı yaş gruplarındaki dört kişilik bir ailenin harcama kalıbı içinde önemli bir ağırlığı olan sebze ve meyve fiyatlarındaki düşüşün yanı sıra, diğer gıda maddelerinden bir bölümünün görece düşük fiyat artışları ve ertelen KİT zamları, Mart'93 gıda harcaması artış hızının düşük çıkmasını etkili oldu.

Binde 3 oranında bir artışla gerçekleşen gıda harcaması tutarının belli bir düzeyde kalması bir iyimserlik yaratmakla birlikte; bunun sebze ve meyve fiyatlarındaki düşüşün yanı sıra hükümetin 500 gününün tartışıldığı bir ortamda pek çok mal ve hizmetin fiyatlarını doğrudan etkileyen KİT ve petrol ürünlerine uzun bir zamandır zam yapılmamasından kaynaklanması enflasyon sorununa ihtiyatlı yaklaşılmasını zorunlu kılmaktadır.

Nitekim Mart ayında mutfakın soluk almasında en önemli etken olan sebze ve meyve fiyatlarının yüzde 7.6 oranında gerileme göstermesi ve gıda harcama kalıbı içinde sebze ve meyvenin önemli bir ağırlığa sahip oluşu dikkat çekicidir. Başka bir deyişle, Mart'93 de et yüzde 2.2., zeytinyağ yüzde 2.8., bal yüzde 2.6., margarin yüzde 6.3., pi-rinç yüzde 5.9 oranında artış gösterirken söz konusu bu beş gıda maddesinin harcama kalıbı içindeki payı günlük 592 gram iken, yüzde 7.6 oranında düşüş gösteren sebze ve meyvenin ağırlığı ise günlük 1.513 gramdır. Böylece, Gıda Harcamasına baz oluşturan gıda maddelerinin farklı ağırlıkları nedeniyle yüzde 2,2 ile yüzde 6,3 oranındaki artış ve yüzde 7,6 oranındaki düşüş gıda harcaması oranının binde 3 oranında artmasına neden olmuş, bir anlamda fiyatları dengelemiştir.

Mart'93 araştırma sonuçları, geçen aya göre 5.000 liralık bir ek harcamayla gıda harcaması tutarının 1.939.000 liraya yükseldiğini ortaya koymuştur. Bu şekilde yılın ilk üç ayındaki

yüzde 7.8 lik artışın parasal karşılığı, başka bir ifadeyle gerekli ek harcama 141.000 lira olarak hesaplanmıştır. Aşağıdaki tabloda Ankara'da yaşayan farklı yaş gruplarındaki dört kişilik bir ailenin yeterli ve dengeli beslenmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarlarında da görüleceği üzere mutfaktaki yıllık artış tutarı da yüzde 51.5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mart'93 gıda harcamasında görülen görece düşüş; dar ve sabit gelirlilerin, asgari ücret alan çalışanların eline geçen gelirleriyle sağlıklı ve dengeli beslenebilmek için yapmaları gereken harcamalar arasındaki uçurumu ortadan kaldırmaktadır. Halen yürürlükte olan 922.000 liralık net asgari ücret ile dengeli ve sağlıklı bir harcama yapılmak istendiğinde asgari ücret bir ayın yansını bile karşılamaktan uzaktır.

Bir işçi ailesinin dengeli ve yeterli beslenmesini sağlayacak tutarın 2 milyon liraya ulaştığı günümüzde, gıda dışında kalan konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür gibi zorunlu harcamalar da göz önünde tutulduğunda dar ve sabit gelirli ücret karşılığı çalışan geniş kitlenin karşı karşıya bulunduğu ekonomik sosyal problemlerin önemli bir boyutu ortaya çıkmaktadır. Fiyat artışlarındaki göreceli düşüşün toplumda iyimserlik yaratması, enflasyonun 'yapısal' özelliğine müdahale edecek siyasi iradenin günlük politikanın dışında bir bütün olarak uygulayacağı politikalarla mümkün olabilecektir.

MART'93 GIDA HARCAMASI

	Mart'92	Aralık'92	Şubat'93	Mart'93
Yetişkin işçi	436.500.-	612.000.-	663.000.-	664.500.-
Yetişkin kadın	273.500.-	384.500.-	412.500.-	413.500.-
15-19 Yaş grubu çocuk	352.000.-	490.000.-	526.500.-	528.000.-
4-6 Yaş grubu çocuk	218.000.-	311.500.-	322.000.-	333.000.-
Toplam	1.280.000.-	1.798.000.-	1.934.000.-	1.939.000.-

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL Bayındır Sokak No: 10 Tel : 433 31 25-26-27-28-29 ANKARA Fax : 433 68 09	14	DOK GEMİ-İŞ Genel Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak Necmibey İşhanı No: 18 Tel : 517 12 78 (3 Hat) Yenikapı / İSTANBUL Fax : 517 13 85
01	TARIM-İŞ Genel Bşk.: SABRİ ÖZDEŞ Necatibey Cad. 22 Tel : 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA Fax : 229 85 92	15	TÜRKİYE YOL-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL İstanbul Cad. No: 58 İskitler / ANKARA Tel : 342 22 40-51 Fax : 341 27 05
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Genel Bşk.: H. HÜSEYİN KAYABAŞI Strazburg Cad. 7 / 3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel : 231 73 55-56-57 Fax : 229 89 31	16	TES-İŞ Genel Bşk.: FARUK BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Fax : 418 58 89 Tel : 417 84 57-58-59 - 418 58 89 Bakanlıklar / ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Genel Bşk.: ŞEMSİ DENİZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel : 51 23 12 - 51 20 02 ZONGULDAK Fax : 53 66 35	17	TEZKOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET TAMER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2 / 16 Tel : 231 74 94 (6 Hat) Sıhhiye / ANKARA Fax : 231 74 99
03	PETROL-İŞ Genel Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel : 274 88 96 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL Fax : 274 74 46	17	TÜRK KOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15 / 11 Fax : 229 58 36 Tel : 230 08 55 - 229 44 80 Yenışehir / ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Genel Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel : 264 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL Fax : 278 95 34	18	TÜMTİS Genel Bşk.: SABRİ TOPÇU İnkilap Caddesi No: 35/1 Aksaray/İSTANBUL Tel : 530 07 43 Fax : 588 26 20
05	ŞEKER-İŞ Genel Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar / ANKARA Tel : 418 42 73-74 - 418 19 88 Fax : 425 92 58	19	DEMİRYOL-İŞ Genel Bşk.: ENVER TOÇOĞLU Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5 / 4 Tel : 231 80 30-31 ANKARA Fax : 231 80 32
06	TEKSİF Genel Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel : 431 21 70-71-72-73 ANKARA Fax : 435 78 26	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Genel Bşk.: TURAN UZUN Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel : 244 48 38 - 249 56 29 Tophane / İSTANBUL Fax : 244 52 21
07	DERİ-İŞ Genel Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad. 17 / 3 Birlik İşhanı Fax : 528 62 07 Tel : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Genel Bşk.: ATILAY AYÇIN İncirli Cad. Volkan Apt. 66 / 1 Fax : 571 90 51 Tel : 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Genel Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20 / 22-23 Fax : 231 52 19 Tel : 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	23	LİMAN-İŞ Genel Bşk.: HASAN BİBER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4 / 5 Tel : 231 74 18-19 Fax : 230 24 84 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Genel Bşk.: MİTHAT SARI Ömerağa Mah. Hürriyet Cad. İşilay Apt. Kat: 1 Tel : 118 99 - 134 50 İZMİT Fax : 134 51	23	HABER-İŞ Genel Bşk.: CENGİZ TEKE Tuna Cad. 30 / 8 Fax : 434 57 04 Tel : 431 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Genel Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Hanımeli Sokak No. 26 / 6-7 Fax : 229 43 15 Tel : 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Genel Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23 / 9-10 Tel : 231 80 45 Fax : 230 23 96 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Genel Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel : 251 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax : 252 38 35	25	TOLEYİS Genel Bşk.: CEMİL BAKINDI İnebey Mh. Küçük Langa Cd. No. 16 / 18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel : 530 73 82-585 52 07 Aksaray / İSTANBUL Fax : 530 72 99
11	BASS Genel Bşk.: TURGUT YILMAZ Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel : 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Genel Bşk.: İZZET ÇETİN İnkilap Sokak 20 Fax : 417 13 64 Tel : 417 50 97-98-99 - 434 20 02 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Genel Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax : 231 89 36 Tel : 231 72 30 (5 hat) Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Genel Bşk.: ORHAN ERİNÇ Basın Sarayı Kat: 2 Fax : 511 48 17 Tel : 527 85 34 Cağaloğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Genel Bşk.: İBRAHİM EREN Kazancı Yokuşu, Ağaçağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel : 251 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax : 151 95 79	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Genel Bşk.: FUAT ALAN Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax : 513 93 68 Tel : 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Genel Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel : 231 79 40 (4 Hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		TÜRK-SEN Genel Bşk.: ÖNDER KONULOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Fax : 9 (5-20) 87 831 Tel : 72 444 Lefkoşe / KIBRIS